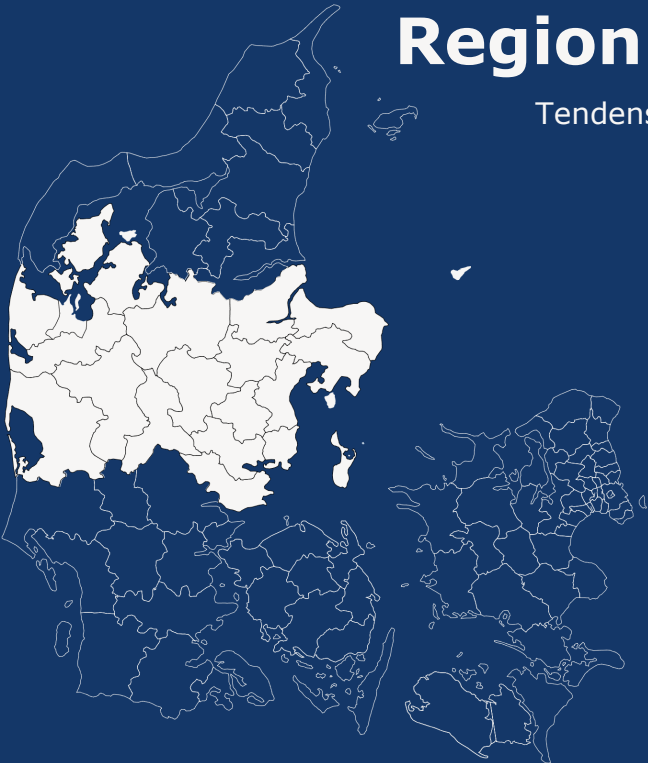


Erhvervsudvikling i Region Midtjylland

Tendenser, specialisering, vækst og
vækstvilkår

September 2024



Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Beskæftigelse og specialisering	9
3. Iværksætteri og eksport	15
4. Temafsnit om ejerledede virksomheder	22
5. Temafsnit om forskning, innovation og teknologi	34



Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Velkommen til den fjerde udgave af rapporten om erhvervsudvikling i Region Midtjylland. Her samler vi tendenser og fokuserer på vigtige emner inden for erhvervspolitik.

Erhvervshus Midtjylland arbejder for at fremme vækst og styrke regionens konkurrenceevne ved at identificere muligheder og tackle udfordringer. Denne rapport støtter det arbejde ved at give en faktabaseret indsigt, som kan hjælpe med at udvikle regionens potentiale.

Rapporten har et regionalt fokus og opsummerer data fra de 19 kommunerapporter, som Erhvervshus Midtjylland udgiver årligt. Vi sammenligner også med andre danske regioner. I denne udgave sætter vi særlig fokus på ejerledede virksomheder, herunder generationsskifte og diversitet.

Rapporten indeholder også et afsnit om regionale forskelle inden for forskning, innovation og teknologi. Vi ser på, hvordan Region Midtjylland klarer sig i forhold til andre regioner, og undersøger virksomhedernes arbejde med digitalisering og automatisering.

Målet er at skabe et solidt vidensgrundlag, som kan inspirere til samarbejde på tværs af kommuner og styrke erhvervsfremmeindsatsen i hele regionen.

God læselyst,

Bestyrelsesformand Ib Lauritsen

Direktør Mette Højborg



Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Region Midtjyllands erhvervspræstationer i 2022 på en række nøgleområder. Tabellen viser øverst, at Region Midtjylland har oplevet en markant fremgang i den private beskæftigelse, der ligger over landsgennemsnittet.

Der er flere faktorer til den positive udvikling i den midtjyske region. Det fremgår, at regionen har en markant højere andel vækstvirksomheder, og at overlevelseshraten blandt nye virksomheder også er høj. Store virksomheder har også en væsentlig betydning for jobskabelsen, og denne gruppe klarer sig lidt bedre end i landet som helhed.

Til gengæld har Region Midtjylland lidt færre eksportvirksomheder end andre regioner. Analysen i rapporten viser dog samtidig, at både andelen af virksomheder med eksport og den samlede eksportværdi er stigende blandt virksomheder i den midtjyske region.

Den nærmere analyse viser endvidere, at særligt bygge & anlæg samt engroshandel har oplevet en stor vækst i beskæftigelsen.

Iværksætterraten ligger lidt under landsgennemsnittet. Det skyldes dog primært de mange iværksættere i Region Hovedstaden, idet Region Midtjylland har den næsthøjeste iværksætterrater blandt de danske regioner.



	Region Midtjylland	Hele landet
 Jobvækst i den private sektor 2017-22	16,2 pct.	11,2 pct.
 Andel iværksættervirksomheder	4,8 pct.	5,1 pct.
 Treårig overlevelseshate for nye virksomheder	65,2 pct.	56,7 pct.
 Andel vækstvirksomheder	12,1 pct.	10,4 pct.
 Andel eksportvirksomheder	18,4 pct.	19,8 pct.
 Jobvækst i store virksomheder 2017-22	17,1 pct.	16,6 pct.

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Region Midtjyllands profil på erhvervsområdet.

De tre største brancher målt på antal jobs er detailhandel, bygge og anlæg samt engroshandel. De udgør ca. 124.872 årsværk eller 31 procent af den samlede private beskæftigelse. Det er samtidig brancher, der fylder meget i stort set alle midtjyske kommuner.

Set relativt til de øvrige regioner er det dog andre brancher, der skiller sig ud. Oversigten viser, at Region Midtjylland har høj specialisering inden for primære erhverv, fødevarerindustri samt maskin- og elektronikindustri.

Når luppen sættes på de nationale klynger – defineret af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – skiller grøn energi- og miljøteknologi sig også ud. Det er selvfølgelig ikke overraskende i lyset af, at Region Midtjylland er hjemsted for førende virksomheder som Grundfos, Vestas, Kamstrup m.fl. Også livsstil og mode står stærkt i den midtjyske region.

Det fremgår endvidere, at virksomhedsstrukturen kun i begrænset omfang adskiller sig fra resten af landet. 39 pct. af arbejdskraften er beskæftiget i virksomheder med mere end 50 ansatte.

Endelig fylder udenlandsk arbejdskraft lidt mindre end i landet som helhed.



Top 3 største brancher

1. Detailhandel:	46.307 årsværk
2. Bygge og anlæg:	40.491 årsværk
3. Engroshandel:	38.074 årsværk



Udenlandsk arbejdskraft

Region Midtjylland:	10,2 pct.
Øvrige regioner:	11,5 pct.



Top 3 specialiserede brancher

1. Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri:	1,6
2. Landbrug, skovbrug og fiskeri:	1,3
3. Føde-, drikke- og tobaksvareindustri:	1,3



Top 3 specialiserede klynger

1. Grøn energi- og miljøteknologi:	1,8
2. Livsstil og mode:	1,7
3. Fødevarer:	1,3



Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Region Midtjylland

Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	31 pct.
Store virksomheder (50+):	39 pct.

Øvrige regioner

Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	31 pct.
Store virksomheder (50+):	40 pct.

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche/klynge udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Sammenfatning – ejerledede selskaber

Dette års særtema giver en karakteristik af den store gruppe af ejerledede selskaber i det midtjyske erhvervslandskab og sætter fokus på to vigtige emner – ejerledernes alder og diversiteten i de ejerledede selskaber.

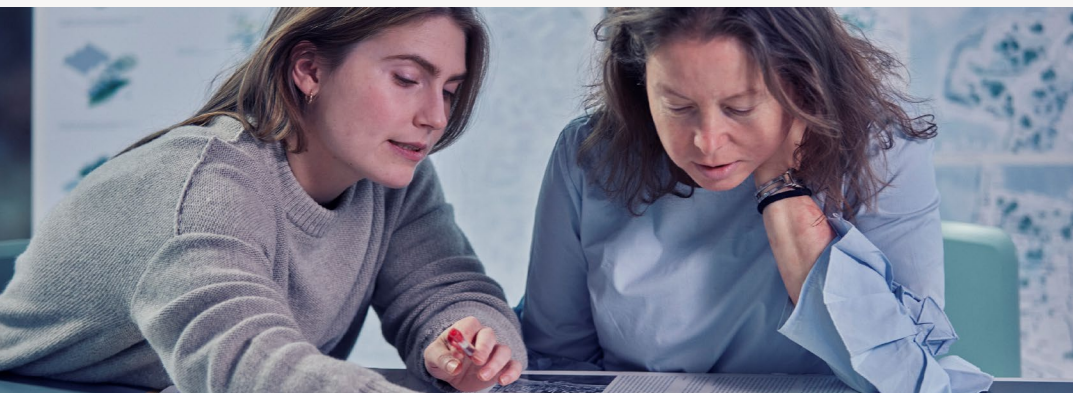
Analysen viser, at de ejerledede selskaber udgør en betydelig del af de midtjyske virksomheder – målt på både antal og beskæftigelse. Ejerledede virksomheder tegner sig for en tredjedel af beskæftigelsen og særlig ejerledede virksomheder med 5-10 årsværk fylder meget beskæftigelsesmæssigt.

Analysen viser, at ejer- og generationsskifte er et vigtigt erhvervspolitisk tema. I lidt over en tredjedel af de ejerledede selskaber er ejerne over 55 år.

Når det gælder diversitet, viser analysen, at der har været en betydning i stigning i brugen af udenlandsk arbejdskraft i de ejerledede selskaber. Det gælder både for udenlandsk arbejdskraft inden for og uden for EU.

Det har også været en betragtelig stigning i antallet af ejerledede virksomheder, der har ansat personer, som befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet i Region Midtjylland.

Der er fortsat en relativ stor kønsmæssig ubalance blandt lederne i ejerledede selskaber. Under halvdelen af de ejerledede selskaber har kvinder i ledelsen og kun lidt under hver sjette leder er en kvinde. På begge områder ligger Midtjylland under landsgennemsnittet.



Udvalgte resultater fra analysen



I Region Midtjylland ligger 35 pct. af den private beskæftigelse i ejerledede selskaber og enkeltmandsvirksomheder. For landet som helhed er andelen også 35 pct.



Region Midtjylland huser i alt 4.609 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk.



I 26 pct. af de ejerledede selskaber i Region Midtjylland med mindst fem årsværk er ejerlederen over 55 år, mens ejerlederen i syv pct. af selskaberne er over 65 år.



I Region Midtjylland har 32 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk eksport. I landet som helhed er andelen 30 pct.



17 pct. af lederne i de ejerledede selskaber i Region Midtjylland er kvinder. I landet som helhed er andelen 19 pct.



46 pct. af de ejerledede selskaber (mindst fem årsværk) i Region Midtjylland beskæftiger personer, der er i støttet beskæftigelse. For landet som helhed er andelen 39 pct.

Sammenfatning – forskning, innovation og teknologi

Forskning, innovation og nye teknologier spiller en vigtig rolle for erhvervslivets konkurrencekraft og evne til at skabe jobs og indkomst. Rapporten ser derfor i det andet særtema nærmere på dette område.

Analysen viser, at virksomhedernes forsknings- og udviklingsaktiviteter i Region Midtjylland er steget de seneste år. De midtjyske virksomheder havde i 2022 forsknings- og udviklingsaktiviteter for 8,6 mia. kr., hvilket er det næsthøjeste niveau blandt regionerne.

Region Midtjylland er førende, når det kommer til forskning og udvikling inden for det grønne område. Lidt over halvdelen af de midtjyske virksomheders forsknings- og udviklingsaktiviteter ligger inden for det grønne område.

Særligt er der mange forskningsaktive virksomheder i Region Midtjylland, der arbejder med bæredygtige energiteknologier samt bæredygtig fødevarerproduktion.

Når det gælder innovation, udvikler lidt over 40 pct. af de midtjyske virksomheder nye produkter eller processer. Analysen viser også, at meget få af de innovative virksomheder indgår i innovationssamarbejder.

Endelig viser analysen, at andelen af midtjyske SMV'er, der arbejder med digitalisering og automatisering, ligger under landsgennemsnittet. Samtidig angiver en meget stor andel af de midtjyske SMV'er, at de har behov for hjælp og rådgivning i forhold til at udnytte potentialet i nye digitale teknologier.



Udvalgte resultater fra analysen



Virksomheder i Region Midtjylland havde i 2022 forsknings- og udviklingsaktiviteter for ca. 8,6 mia.kr.



Lidt over halvdelen af de midtjyske virksomheders forsknings- og udviklingsaktiviteter (4,5 mia. kr.) ligger inden for det grønne område.



44 pct. af virksomhederne i Region Midtjylland er innovative. På landsplan er den tilsvarende andel 46 pct.



Knap 6 pct. af Region Midtjyllands innovative virksomheder har indgået i samarbejde med eksterne om innovation.



14 pct. af de midtjyske SMV'er arbejder i høj eller meget høj grad med digitalisering og automatisering. På landsplan er det 18 pct.



Lidt over 80 pct. af de midtjyske SMV'er, der arbejder med digitalisering og automatisering, vurderer i stor eller nogen grad at have behov for hjælp eller rådgivning for at udnytte mulighederne i digitale teknologier.

DMU 50

**Erhvervshus**
MIDTJYLLAND**2**

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Region Midtjylland og regionens erhvervsmæssige specialisering.

Først holdes den samlede udvikling i den private jobskabelse op mod de øvrige regioner og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med regionens erhvervsstruktur. Først ved at vise jobudviklingen og specialiseringen på brancheniveau, samt hvordan den private beskæftigelse er fordelt på små og større virksomheder. Dernæst viser afsnittet regionens specialisering inden for erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger.

Afslutningsvis ses der nærmere på udenlandsk arbejdskraft samt virksomhedernes brug af efter- og videreuddannelsessystemet.

Region Midtjylland har den stærkeste vækst blandt de vstdanske regioner

En samlende indikator for udviklingen i en regions erhvervspræstationer er væksten i den samlede private jobskabelse

Den sammenfatter således, hvordan den enkelte region har klaret sig på underliggende indikatorer som iværksætteri, tiltrækning af virksomheder, omfanget af vækstvirksomheder, eksport, mv.

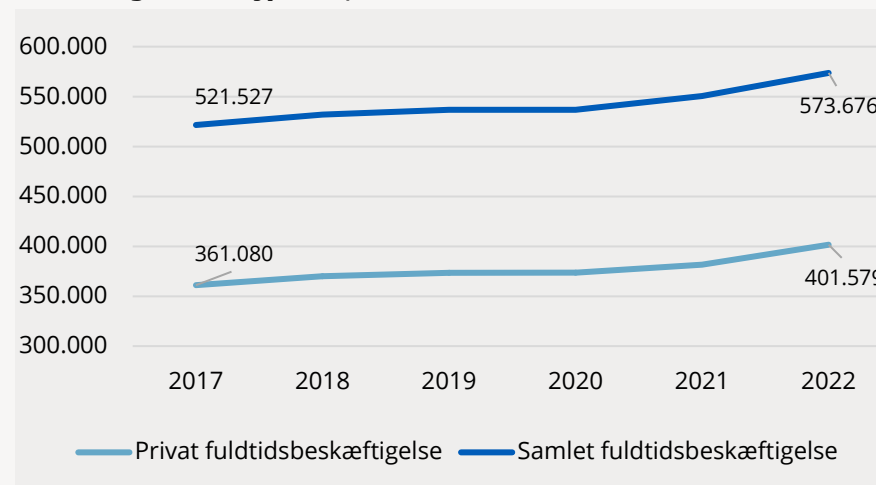
De to øverste figurer fokuserer på udviklingen i perioden 2017-22, mens den nederste figur viser udviklingen i 2023 for lønmodtagere i den private sektor.

Figur 2.1 viser, at der i perioden 2017-22 har været en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse i Region Midtjylland på ca. 40.500 årsværk.

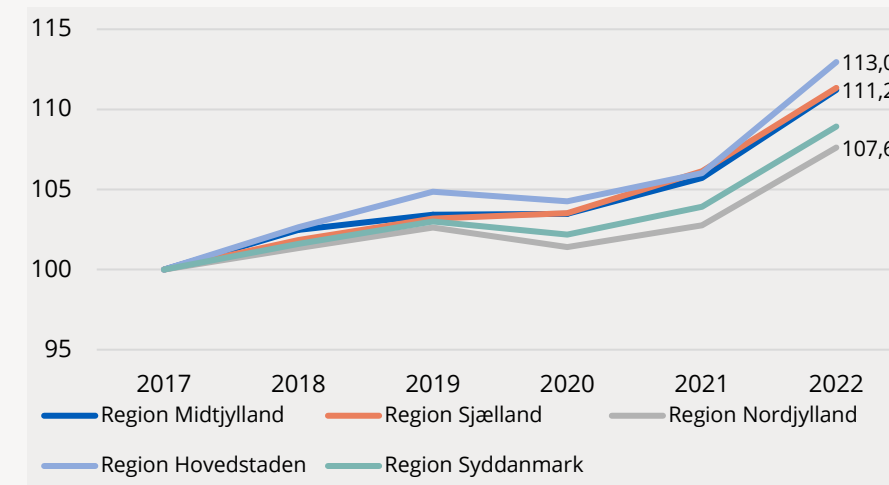
Derudover viser figur 2.2, at Region Midtjylland har haft den stærkeste vækst blandt de vstdanske regioner, men at Region Hovedstaden skiller sig ud som den region, der har oplevet kraftigst vækst.

Figur 2.3 viser, at den positive udvikling er stoppet i 2023, hvor antallet af fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere er gået en smule tilbage i Region Midtjylland.

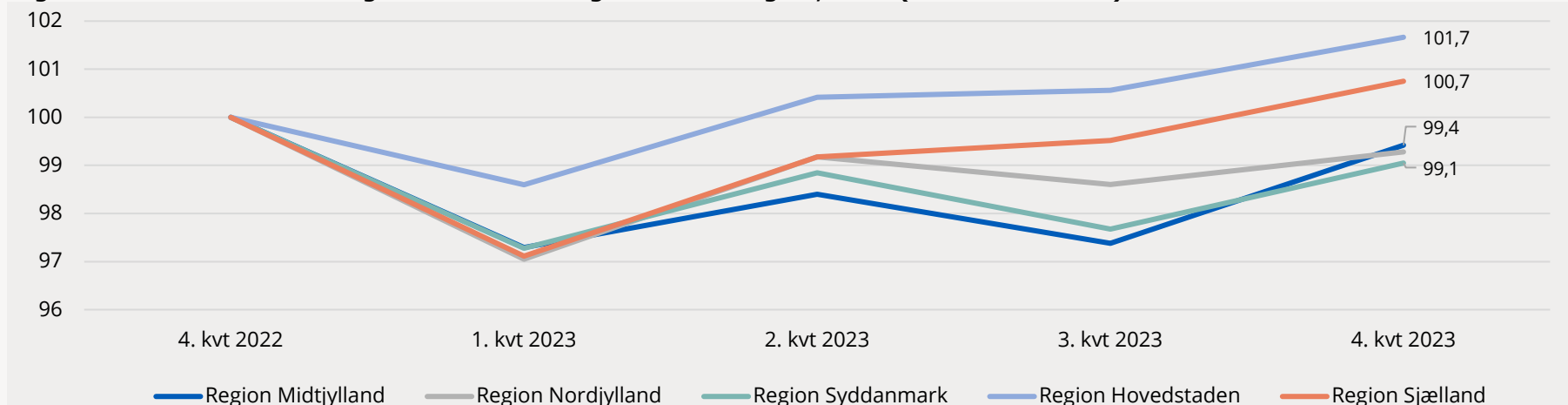
Figur 2.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse i Region Midtjylland, 2017-22



Figur 2.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2017=100)



Figur 2.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere, 2023 (4. kv. 2022=100)



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 2.1 og 2.2) og jobindsats.dk (for figur 2.3).

Note: I figur 2.3 er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrasket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Stærk specialisering inden for fødevarer og industri. Detailhandel står fortsat for mange jobs

Tabellen nedenfor giver et overblik over beskæftigelsen og udviklingen heri i Region Midtjylland fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervsmæssige specialisering i 2022. Det fremgår, at detailhandel samt bygge og anlæg med i alt ca. 87.000 årsværk er de største brancher i regionen. Tabellen viser også, at flere industrierhverv som elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri samt metalindustri fylder relativt meget i Region Midtjylland sammenlignet med landet som helhed. Herudover skiller fødevarerområdet (inkl. primære erhverv) sig ud med en høj specialisering.

Tabel 2.1. Antal private jobs, jobvækst 2017-22 samt erhvervsmæssig specialisering i 2022 fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2017-22 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2017-22 (pct.)	Specialisering, 2022
	2017	2022			
Detailhandel	42.373	46.307	9%	5%	1,1
Bygge & anlæg	34.484	40.491	17%	19%	1,0
Engroshandel	33.451	38.074	14%	7%	1,1
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	28.840	31.090	8%	8%	1,6
Rådgivning, forskning og udvikling	23.694	26.532	12%	19%	0,9
Operationel service	19.829	22.881	15%	13%	0,9
Transport	18.253	20.811	14%	10%	0,9
Tele, IT og information	13.696	17.749	30%	24%	0,9
Landbrug, skovbrug og fiskeri	17.510	17.556	0%	2%	1,3
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	14.811	14.999	1%	7%	1,2
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	13.107	14.574	11%	11%	1,3
Hoteller og restauranter	11.753	13.470	15%	13%	0,8
Finansiering og forsikring	11.074	12.525	13%	9%	0,7
Metalindustri	11.402	11.759	3%	-3%	1,5
Sundhedsvæsen	8.709	10.545	21%	25%	1,0
Ejendomshandel og udlejning	9.154	9.584	5%	5%	1,0
Olieraffinaderier mv., Kemisk industri, Medicinalindustri, Plast-, glas- og betonindustri	9.070	9.516	5%	12%	0,6
Undervisning	8.322	8.846	6%	8%	1,0
Andre serviceydelser mv.	7.857	8.010	2%	6%	0,7
Reklame og øvrig erhvervsservice	6.602	7.254	10%	10%	1,0
Kultur og fritid	5.485	6.186	13%	17%	0,9
Private velfærdsinstitutioner	5.407	5.473	1%	10%	0,6
Råstof, energi og forsyning mv.	3.365	3.969	18%	22%	0,9
Forlag, tv og radio	2.831	3.377	19%	15%	0,6
Alle brancher	361.080	401.579	11%	11%	1,00

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af regionens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i regionen end i resten af landet.

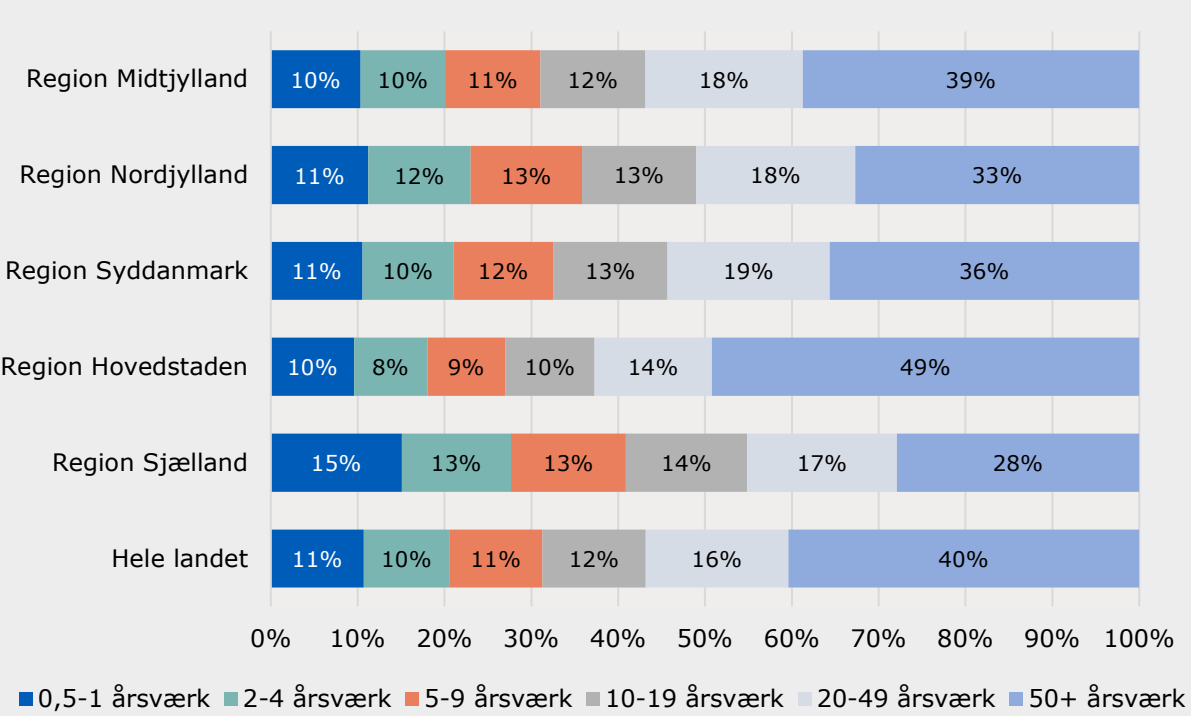
Virksomhedsstrukturen svarer til landsgennemsnittet

Figuren og tabellen nedenfor giver et billede af virksomhedsstrukturen i Region Midtjylland. Figur 2.4 viser, hvor meget forskellige størrelsesgrupper udgjorde af den private beskæftigelse i 2022, mens tabel 2.2 viser, hvad jobvæksten har været i hver størrelsesgruppe i perioden 2017-22.

Figuren viser, at virksomhedsstrukturen i Region Midtjylland i høj grad ligner landet som hele. Virksomheder med 50+ årsværk udgør med 39 pct. den største andel af beskæftigelsen i Region Midtjylland mod 40 pct. i landet som helhed. Der er dog betydelige regionale forskelle med Region Hovedstaden som den region, hvor større virksomheder beskæftigelsesmæssigt fylder mest.

Tabellen viser, at der i perioden 2017-22 har været størst jobvækst blandt virksomheder med mere end 20 årsværk. Sammensætningen af jobvæksten i Region Midtjylland svarer nogenlunde til udviklingen på landsplan. Dog har der i Region Midtjylland været en fremgang i antallet af jobs blandt virksomheder 5-9 årsværk, mens denne gruppe på landsplan er faldet.

Figur 2.4. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding

Tabel 2.2. Jobvækst fordelt på virksomhedsstørrelse

Størrelse	2017	2022	Jobvækst Region Midtjylland, 2017-22 (pct.)	Jobvækst hele landet, 2017-22 (pct.)
0,5-1 årsværk	39.908	41.564	4%	5%
2-4 årsværk	40.859	39.064	-4%	-1%
5-9 årsværk	41.521	43.990	6%	-1%
10-19 årsværk	44.000	48.638	11%	11%
20-49 årsværk	61.973	72.785	17%	14%
50+ årsværk	132.819	155.539	17%	17%
I alt	361.080	401.579	11%	11%

Note: Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes (fx virksomheder med 2-4 årsværk) samlede beskæftigelse i hhv. 2017 og 2022.

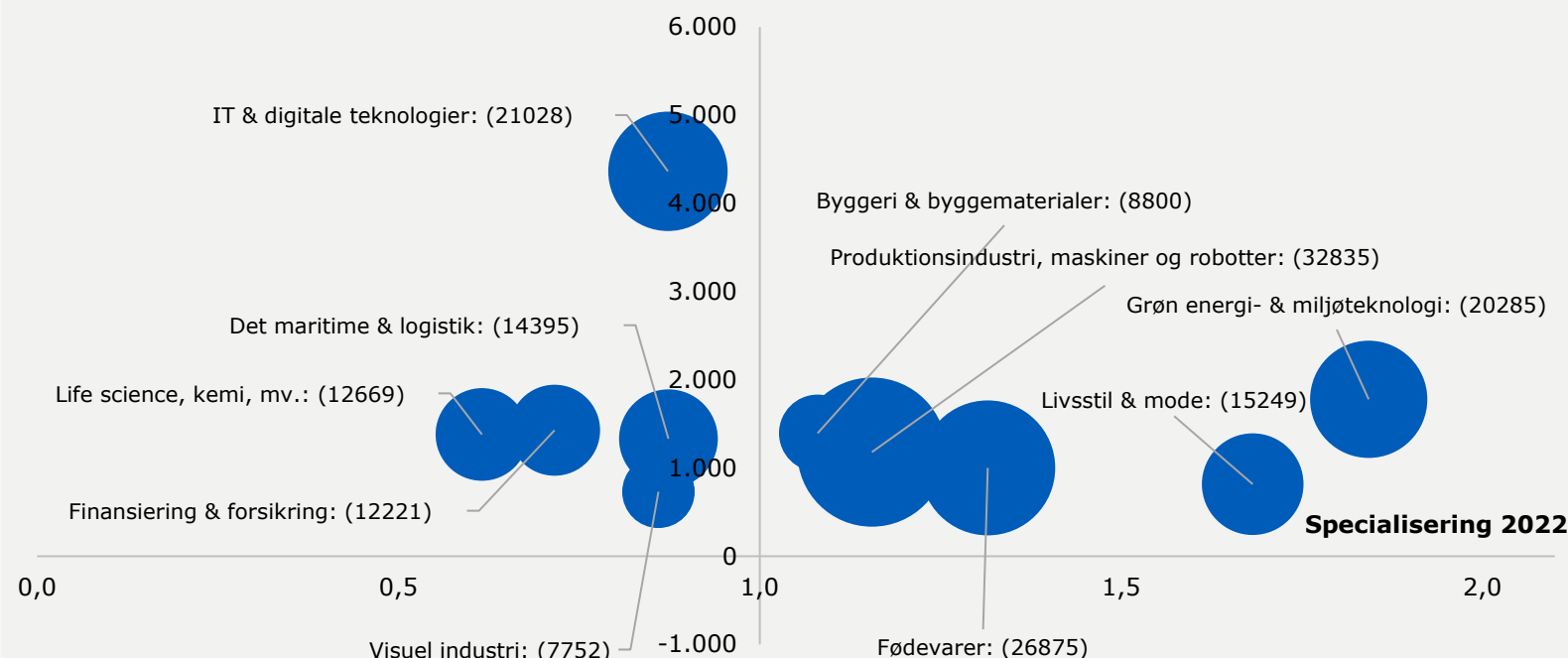
Klynger: Stærk specialisering inden for grønne teknologier samt livsstil

Hvor udgangspunktet på de forrige sider er de private virksomheder, fokuserer figur 2.5 på de erhverv, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed ikke lokalt orienterede erhverv som fx detail, restauranter og håndværk, men alene internationalt konkurrerende erhverv, hvor Danmark har etablerede eller spirende styrkepositioner. Figuren viser, hvor meget klyngerne fylder beskæftigelsesmæssigt i Region Midtjylland, og om klyngerne er i vækst eller tilbagegang målt på antallet af jobs.

Figuren viser, at produktionsindustri målt på antal jobs er det største klyngeområde i Region Midtjylland (cirkelns størrelse). Herefter følger fødevarer samt IT & digitale teknologier. Sidstnævnte klynge udmærker sig også ved at have oplevet den største jobvækst i perioden 2017-22 på lidt over 4.300 nye fuldtidsjobs. Grøn energi- & miljøteknologi er det mest specialiserede klyngeområde i Region Midtjylland med en specialiseringsgrad på 1,8. Det svarer til, at områdets andel af den samlede private beskæftigelse er ca. 80 pct. større end i resten af landet. Region Midtjylland har også en høj specialisering inden for livsstil & mode samt fødevarer, der har en specialiseringsgrad på hhv. 1,7 og 1,3.

Figur 2.5. Erhvervsmæssig beskæftigelse og specialisering fordelt på klyngeområder, 2022

Jobvækst 2017-2022



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker over flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen fra CLEAN og Energy Innovation Cluster.



Figuren viser den erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger.

I 2022 stod klyngerne for ca. 42 pct. af den samlede private beskæftigelse i Region Midtjylland.

Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

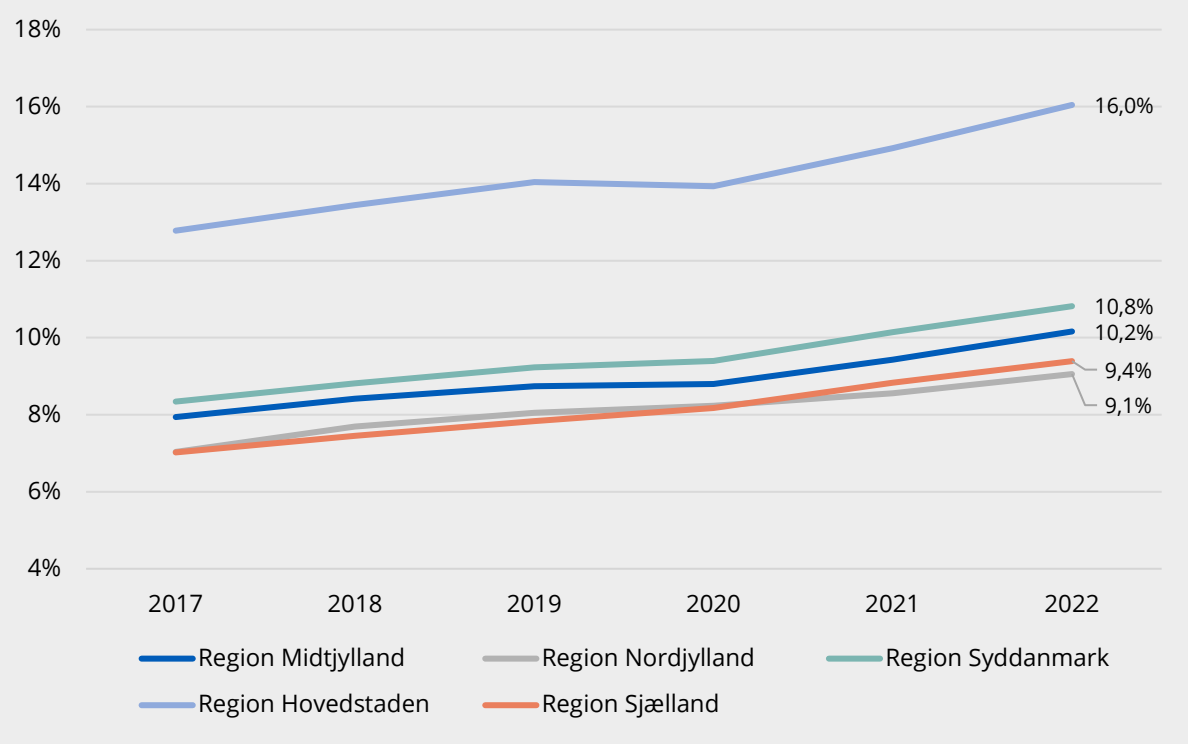
- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2022. Antal årsværk er angivet i parentes.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2017-22. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Vækst i brugen af udenlandsk arbejdskraft, men fald i efteruddannelsesindsatsen

Jobskabelsen i den private sektor hænger sammen med virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. I den forbindelse er mulighederne for at rekruttere arbejdskraft fra udlandet vigtig for mange virksomheder. Figur 2.6 sammenligner udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor på tværs af regioner i perioden 2017-22. Det fremgår, at andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor er vokset fra ca. 8 pct. til lidt over 10 pct. i Region Midtjylland. Det kan endvidere konstateres, at Region Hovedstaden ligger i top på denne indikator, og at trenden er den samme i alle regioner.

Udover adgang til udenlandsk arbejdskraft bidrager en løbende opkvalificering af arbejdsstyrken i form af voksen- og efteruddannelse også til at sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Tabel 2.3 viser, hvor stor en andel af arbejdsstyrken der har deltaget i voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder. I perioden 2020-22 deltog 8,6 pct. af arbejdsstyrken i Region Midtjylland i VEU, hvilket er en betydelig nedgang ift. 2017-19. Kun Region Hovedstaden har en lavere deltagelsesgrad i VEU-systemet end Region Midtjylland.

Figur 2.6. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2017-22



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 2.3. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2017-22

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2017-19	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2020-22
Region Midtjylland	12,4%	8,6%
Region Nordjylland	14,9%	10,5%
Region Syddanmark	13,7%	9,8%
Region Hovedstaden	9,7%	7,7%
Region Sjælland	11,8%	9,1%
Hele landet	11,9%	8,8%

Note: Tabellen omfatter alle personer i aldersgruppen 25-74 år



Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Iværksætteri og eksport

Dette afsnit fokuserer på iværksætteri i Region Midtjylland, samt hvordan regionens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først vises udviklingen i iværksætteriet, overlevelsesraten samt antal konkurser i regionen. Dernæst ses på udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Afslutningsvis kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

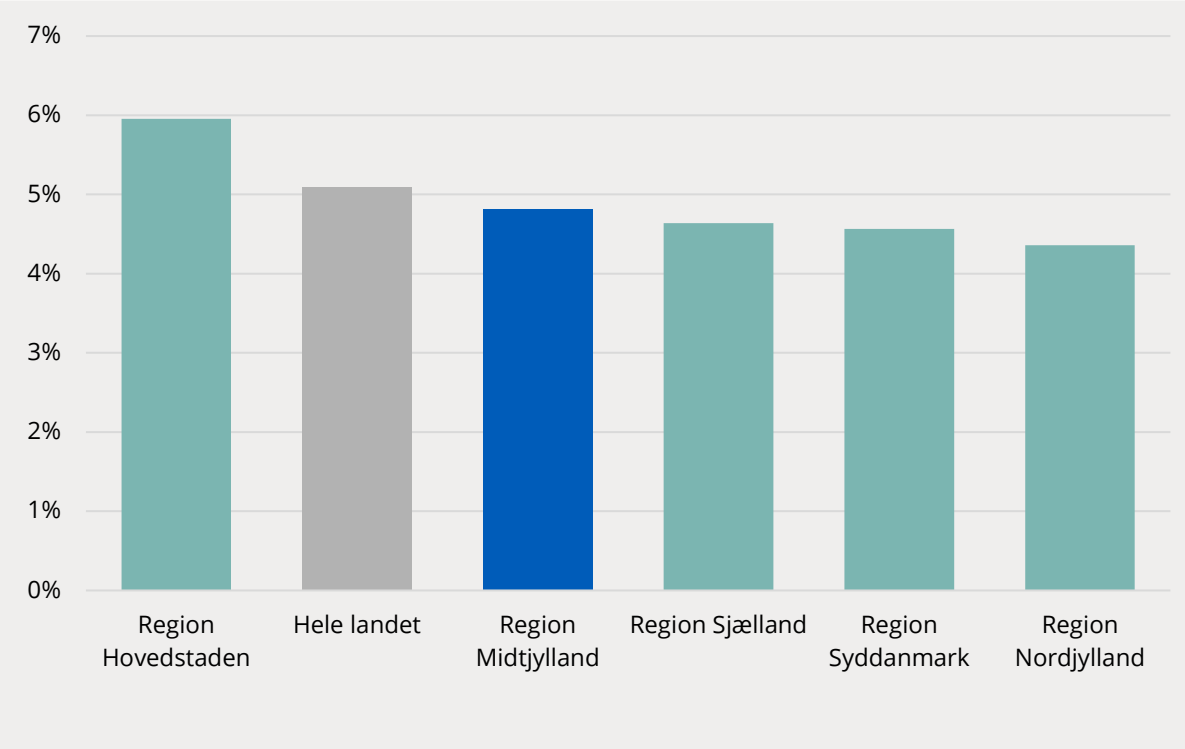
Næsthøjeste etableringsrate blandt de danske regioner

Iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet. Figuren til venstre viser etableringsraterne (andelen af virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand) i regionerne.

Det fremgår, at etableringsraten i Region Midtjylland ligger på 4,8 pct., hvilket er betydeligt under Region Hovedstaden, men det næsthøjeste niveau blandt alle danske regioner. Den høje etableringsrate i Region Hovedstaden skal bl.a. ses i lyset af, at brancher med høje indgangsbarrierer (fx industri) fylder mindre end i Vestdanmark.

Tabel 3.1 viser iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2021-22 og sammenligner med landet som hele. Af tabellen fremgår det, at iværksætterne i Region Midtjylland i høj grad etableres inden for samme brancher som på landsplan.

Figur 3.1. Etableringsrater i de danske regioner, 2022



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

Tabel 3.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2021-22

Branche	Region Midtjylland	Hele landet
Bygge og anlæg	13%	13%
Detailhandel	7%	6%
Engroshandel	2%	2%
Finansiering, forsikring og ejendomme	24%	21%
Hoteller og restauranter	5%	5%
Industri	3%	3%
Information og kommunikation	6%	8%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	7%	6%
Operationel service	7%	8%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	8%	9%
Transport	3%	5%
Videnservice	12%	14%
I alt	100%	100%

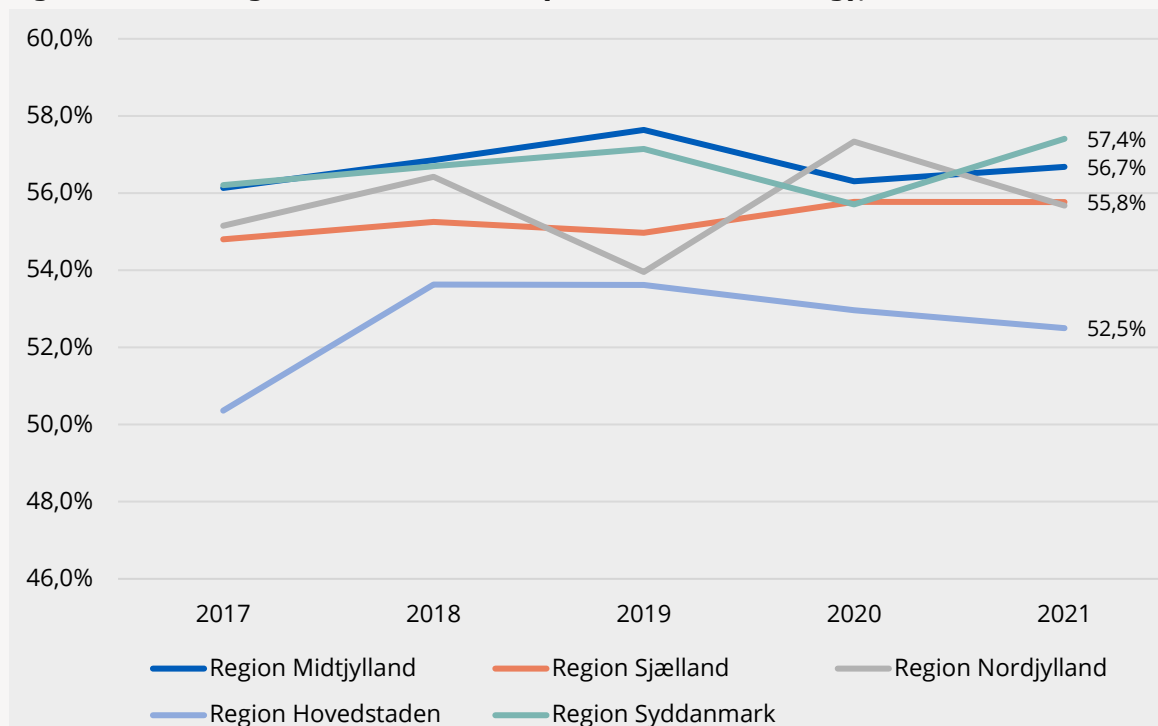
Høj overlevelse blandt de nye virksomheder i Region Midtjylland

En vigtig indikator for iværksættervilkårene er overlevelseshraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet, efter at de er etableret.

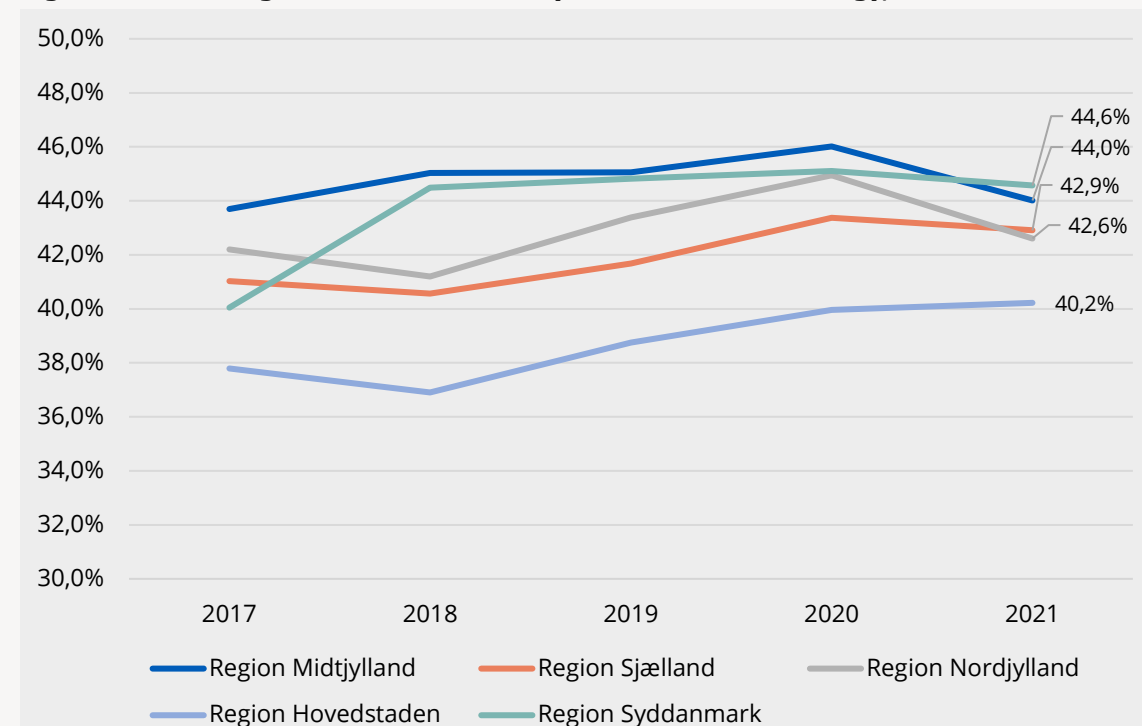
Figureerne nedenfor viser overlevelseshraterne henholdsvis tre- og fem år efter etablering for iværksættere i regionerne og hele landet. Fx var 56,7 pct. af de midtjyske virksomheder etableret i 2018 i live i 2021.

Overlevelseshraterne svinger typisk en del fra år til år, men Region Midtjylland skiller sig ud ved generelt at have en høj overlevelseshrate over hele perioden. Det gælder både den tre- og femårige overlevelseshrate. Frem til 2019/20 havde Region Midtjylland den højeste overlevelseshrate blandt de danske regioner. I 2021 har Region Syddanmark dog overhalet regionen marginalt.

Figur 3.2 Udvikling i overlevelseshraten (tre år efter etablering), 2017-21



Figur 3.3 Udvikling i overlevelseshraten (fem år efter etablering), 2016-20



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelseshraterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelseshraterne i sidste års rapport.

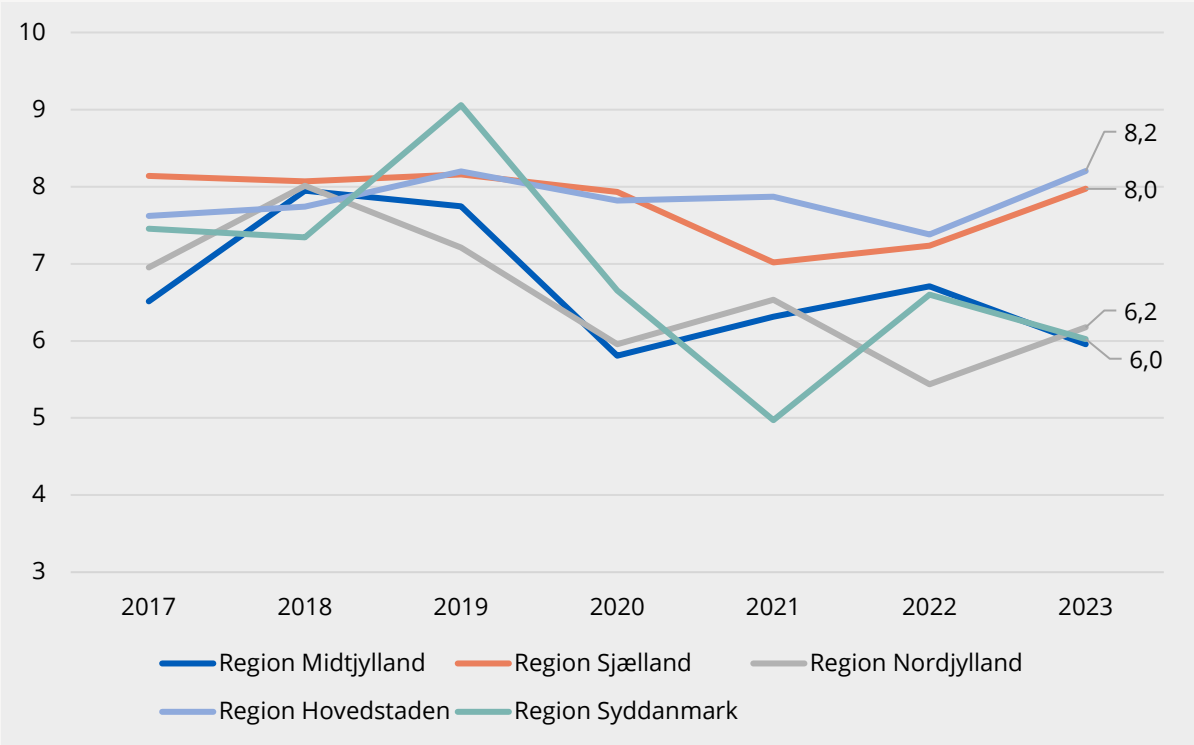
Relativt få konkurser i Region Midtjylland

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 3.4 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Tabel 3.2 viser, hvordan konkurserne i kommunen fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at omfanget af konkurser i Region Midtjylland har ligget på et lavere niveau end på landsplan i hele perioden. Andelen af konkurser faldt i perioden 2019-20 og har siden stabiliseret sig på et niveau med lidt over 6 konkurser pr. 1.000 virksomheder i Region Midtjylland. Generelt ses der ikke store forskelle i omfanget af konkurser på tværs af regionerne.

Tabellen viser, at service- og handelssektoren gennem hele perioden har stået for en stor andel af konkurserne. I 2023 stod servicesektoren for omkring en tredjedel af konkurserne i Region Midtjylland, mens handelssektoren samt bygge & anlæg tilsammen stod for ca. halvdelen af alle konkurser.

Figur 3.4. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2017-23



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder).
Antallet af virksomheder for 2022 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2017-22.

Tabel 3.2. Fordeling af konkurser i Region Midtjylland på hovedsektorer, 2017-23

Sektor	2017	2020	2023
Service	31%	34%	37%
Handel	31%	27%	23%
Bygge og anlæg	19%	19%	26%
Primære erhverv	8%	7%	6%
Industri	6%	6%	2%
Transport	5%	7%	6%
I alt	100%	100%	100%

Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder).

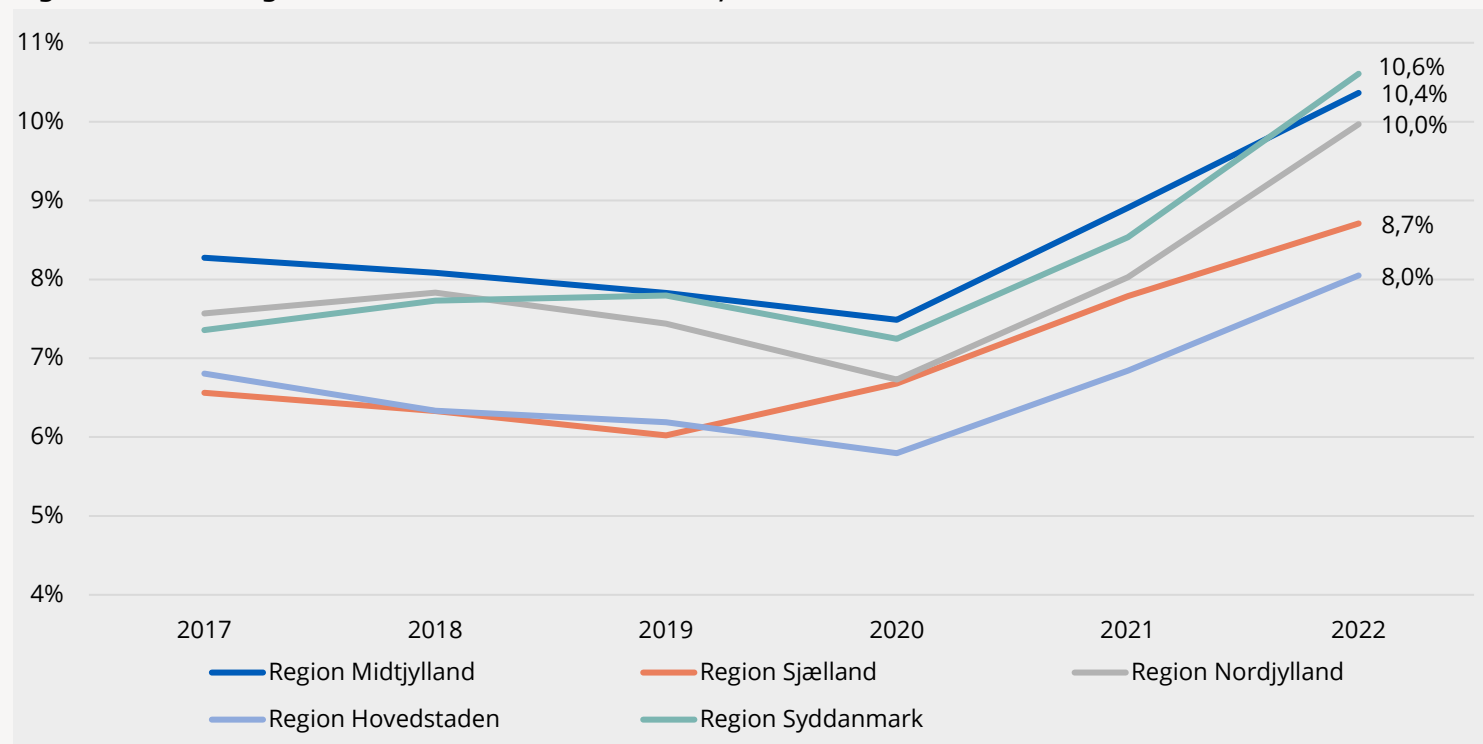
Stor stigning i antallet af vækstvirksomheder

Figur 3.5 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2017-22 for alle regioner. Endvidere viser figur 3.6 vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer. Opgørelsen fokuserer kun på virksomheder inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

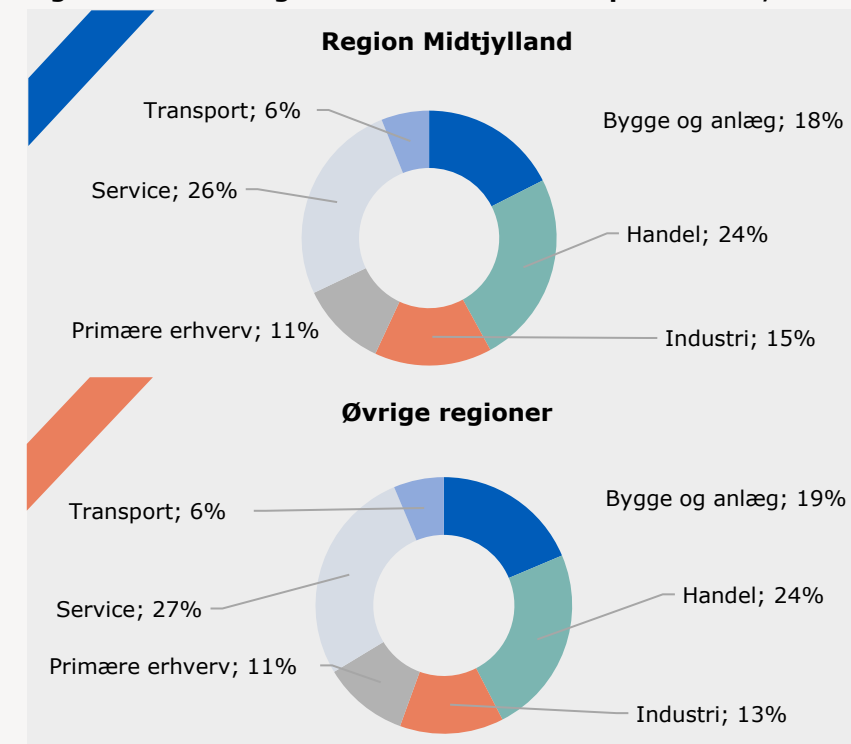
Det fremgår, at Region Midtjylland i perioden 2017-21 har haft den højeste andel af vækstvirksomheder blandt regionerne. I 2022 opnåede Region Syddanmark dog en andel af vækstvirksomheder, der var marginalt højere end i Region Midtjylland. Fra 2020 og frem har der været en kraftig stigning i antallet af vækstvirksomheder i alle landets regioner.

Figuren til højre viser, at Region Midtjylland havde mange vækstvirksomheder inden for service- og handelssektoren. De to sektorer står sammen for halvdelen af regionens vækstvirksomheder, hvilket naturligvis skal ses i lyset af, at disse sektorer rummer flest virksomheder og jobs, jf. afsnit 2. Dernæst følger bygge & anlæg samt industrien. Det fremgår også, at sektorfordelingen af vækstvirksomhederne i Region Midtjylland overordnet set ligner fordelingen i resten af landet.

Figur 3.5. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2017-22



Figur 3.6. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2022



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv.

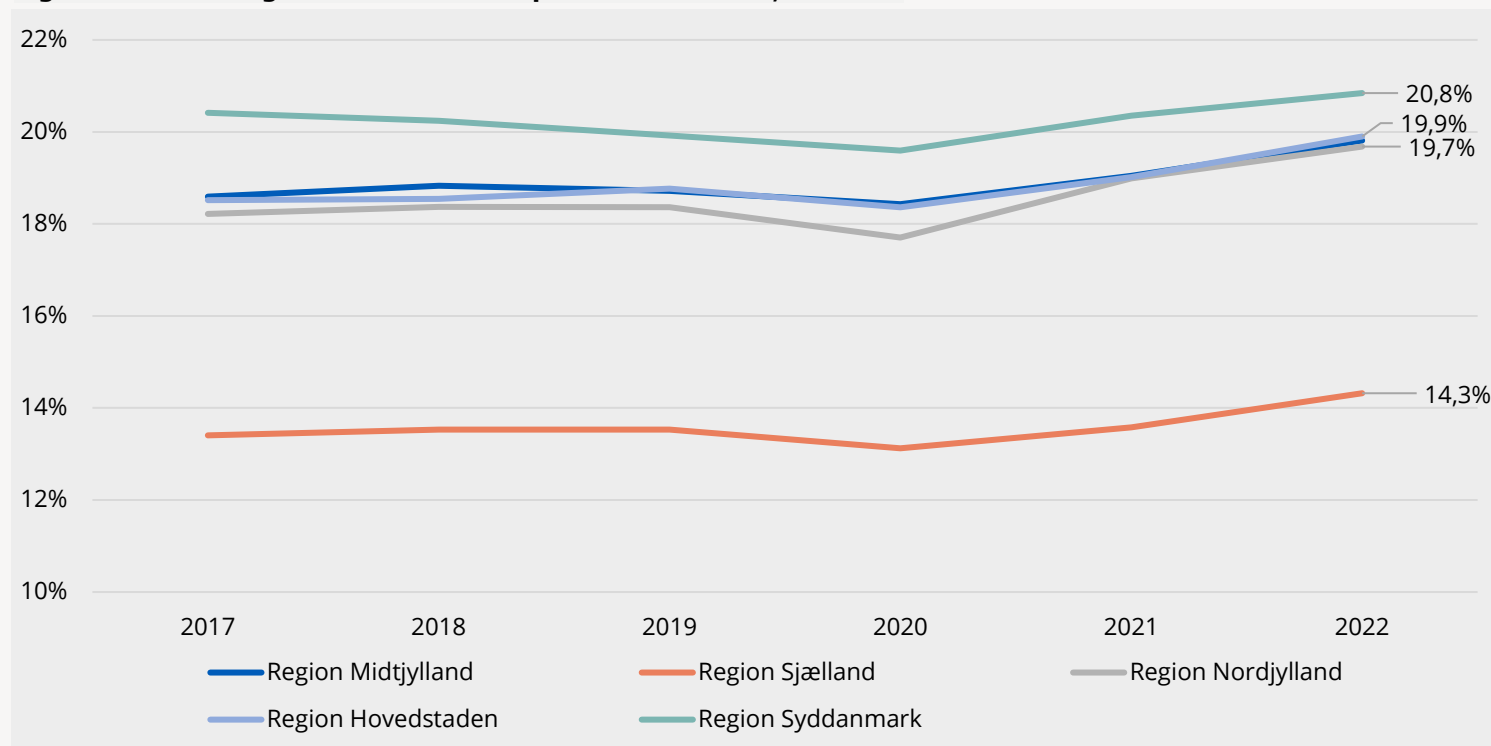
Mindre stigning i andelen af virksomheder, der har eksport

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figur 3.7 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2017-22, mens figur 3.8 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Region Midtjylland og de øvrige regioner under ét.

Det fremgår, at andelen af eksportvirksomheder i Region Midtjylland i perioden er vokset fra 18,5 pct. til knap 20 pct. i 2022. Region Midtjylland har i hele perioden ligget lidt over landet som hele. I hele perioden har Region Syddanmark haft den højeste andel af eksportvirksomheder, mens Region Sjælland har haft den laveste andel.

Fordelingen af eksportvirksomheder på sektorer i Region Midtjylland ligner fordelingen i de øvrige regioner. Omkring halvdelen af eksportvirksomhederne ligger inden for handels- og servicesektorerne i Region Midtjylland. Herefter følger industrien med 15 pct.

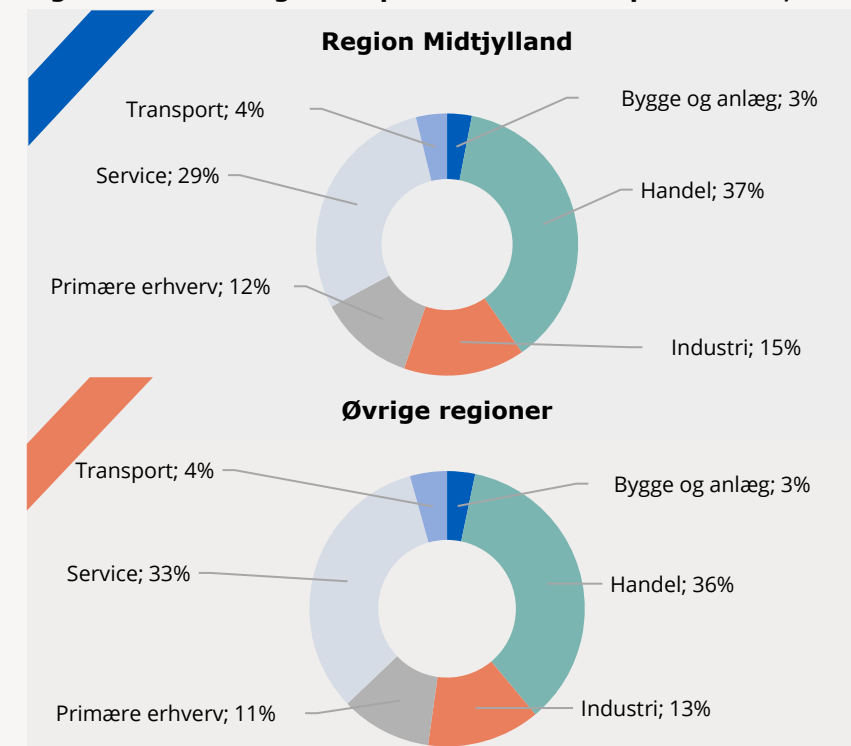
Figur 3.7. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2017-22



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Figur 3.8. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2022



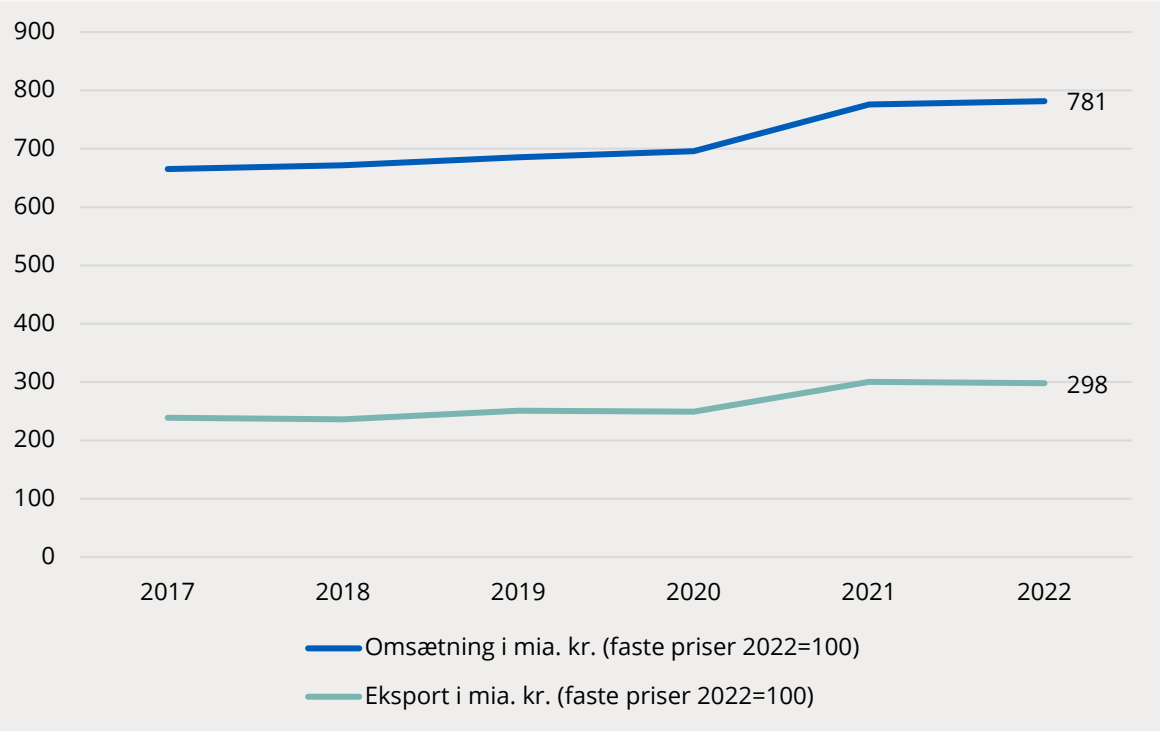
Stigning i eksportværdien siden 2022, men eksportens andel af omsætningen ligger under landsgennemsnittet

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver figurene nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Figur 3.9 viser udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport, mens figur 3.10 sammenligner eksportens andel af omsætningen på tværs af de fem regioner.

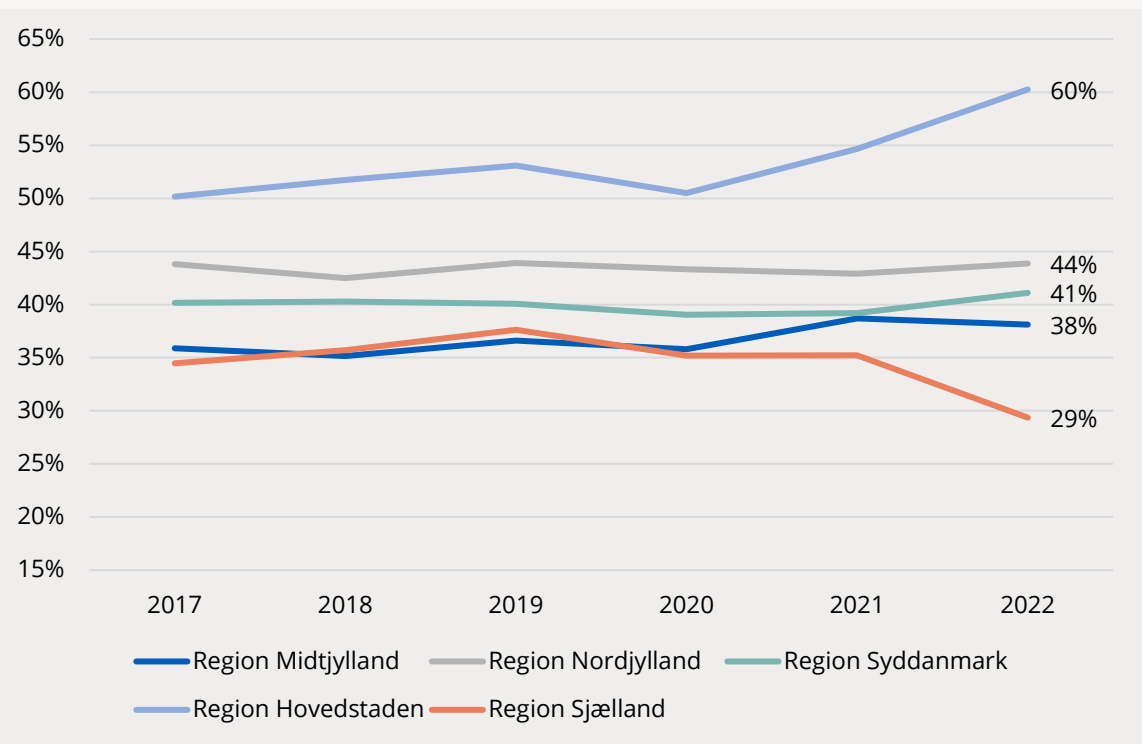
Det fremgår, at den samlede eksportværdi blandt virksomheder i Region Midtjylland er vokset fra ca. 240 mia. kr. til 300 mia. kr. i perioden 2017-22 (opgjort i faste priser). Væksten har været mest markant i 2021. Ligeledes er den samlede omsætning i eksportvirksomhederne vokset markant siden 2020.

Eksportens andel af den samlede omsætning er steget fra at udgøre ca. 35 pct. i 2017 til 38 pct. i 2022 i Region Midtjylland som vist i figuren til højre. På dette område skiller Region Hovedstaden sig ud med både en høj andel og en stærk vækst i denne siden 2020.

Figur 3.9. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Region Midtjylland i mia. kr., (2022-priser), 2017-22



Figur 3.10. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning, 2017-22



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2022-priser). Eksportværdi og omsætning er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfritaget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen 'energiforsyning' udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfritaget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.



Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4

Temaafsnit om ejerledede virksomheder

Temaafsnittet giver en karakteristik af ejerledede selskaber i de midtjyske kommuner.

Baggrunden er, at ejerledede virksomheder fylder meget i det midtjyske erhvervslandskab. Samtidig står en del ejerledede virksomheder over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

De første sider giver en samlet karakteristik af ejerledede selskaber i regionen, herunder antal, størrelse og eksport.

Dernæst giver afsnittet et overblik over, hvor mange ejerledede selskaber der står over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

Til sidst præsenteres indikatorer for diversiteten i de ejerledede virksomheder. Afsnittet sætter fokus på udbredelsen af kvindelige ledere samt diversitet mht. brug af arbejdskraft fra forskellige lande og personer på kanten af arbejdsmarkedet.

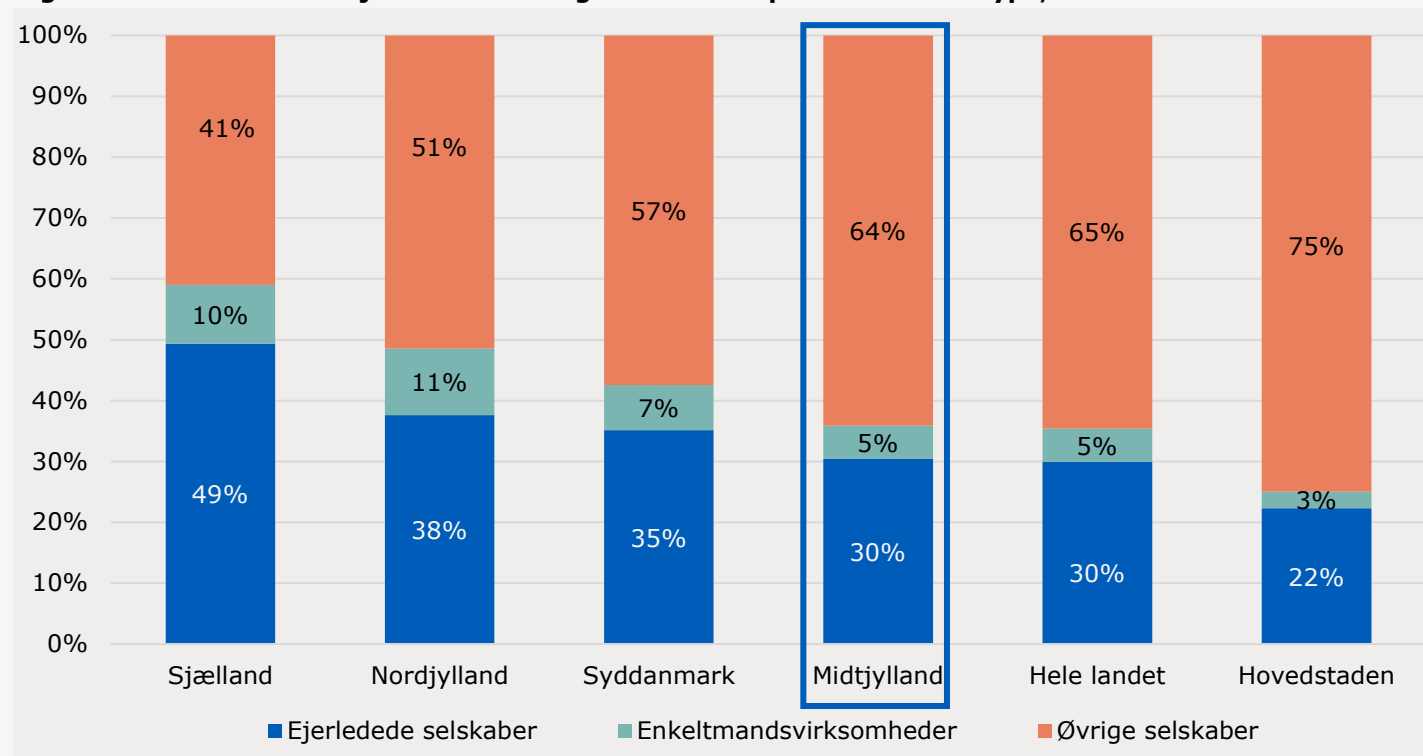
Ejerlede virksomheder spiller en vigtig rolle for beskæftigelsen

Ved udgangen af 2022 husede Region Midtjylland i alt 30.858 ejerlede aktie- og anpartsselskaber. Dertil kommer et stort antal enkeltmandsvirksomheder, der for langt de flestes vedkommende også er ejerlede.

Der er betydelig forskel på, hvor meget denne gruppe af virksomheder udgør af den samlede beskæftigelse i de danske regioner, som det fremgår af figur 4.1. Det svinger fra 59 pct. i Region Sjælland til 25 pct. i Region Hovedstaden. I Region Midtjylland udgør ejerlede selskaber 30 pct. af beskæftigelsen, mens enkeltmandsvirksomheder udgør 5 pct.

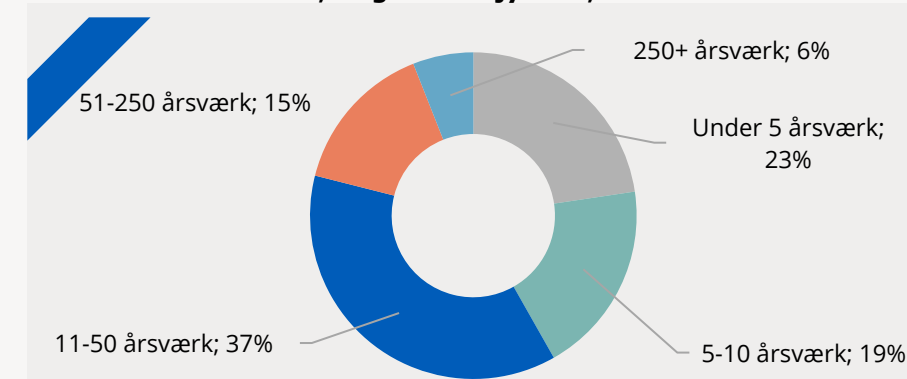
Herudover viser figur 4.2, hvordan beskæftigelsen blandt de ejerlede selskaber i Region Midtjylland er fordelt på virksomhedsstørrelser. Det fremgår, at 37 pct. er beskæftiget i virksomheder med 11-50 ansatte, der således er den klart største gruppe beskæftigelsesmæssigt.

Figur 4.1. Private fuldtidsjobs i danske regioner fordelt på virksomhedstype, 2022



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding

Figur 4.2. Private fuldtidsjobs i ejerlede selskaber fordelt på virksomhedsstørrelse, Region Midtjylland, 2022



Ejerlede selskaber er opgjort som privatejede selskaber (primært A/S og ApS), hvor direktøren samtidig ejer mindst 50 pct. af selskabet.

Analysen er baseret på Danmarks Statistiks (DST) firmastatistik over økonomisk aktive selskaber og deltagerregisteret, der indeholder oplysninger om selskabernes ledelse og ejerkreds.

Enkeltmandsvirksomheder er oftest ejerlede. Men DST har ikke oplysninger om ledelsen og ejerkredsen i enkeltmandsvirksomheder, hvorfor de er udeladt af den resterende del af analysen.

Fokus på ejerledede selskaber i Region Midtjylland – 4.609 selskaber beskæftiger mindst 5 årsværk

Den resterende del af afsnittet zoomer ind på ejerledede selskaber med en beskæftigelsesmæssig tyngde i kommunen. Derfor afgrænses de ejerledede selskaber i det følgende til selskaber med mindst fem årsværk. Oversigten nedenfor viser, at 4.609 af kommunens ejerledede selskaber – svarende til 15 pct. – beskæftiger mindst fem årsværk. Den største gruppe rent antalsmæssigt er virksomheder med 0-5 årsværk.

De to figurer til højre sammenligner de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk i Region Midtjylland med ejerledede selskaber i de øvrige regioner på to centrale områder – nemlig om virksomhederne har eksport, og om de har en bestyrelse. Figur 4.3 viser, at 32 pct. af de ejerledede selskaber i Region Midtjylland havde eksport i 2022. Det er lidt højere end landsgennemsnittet.

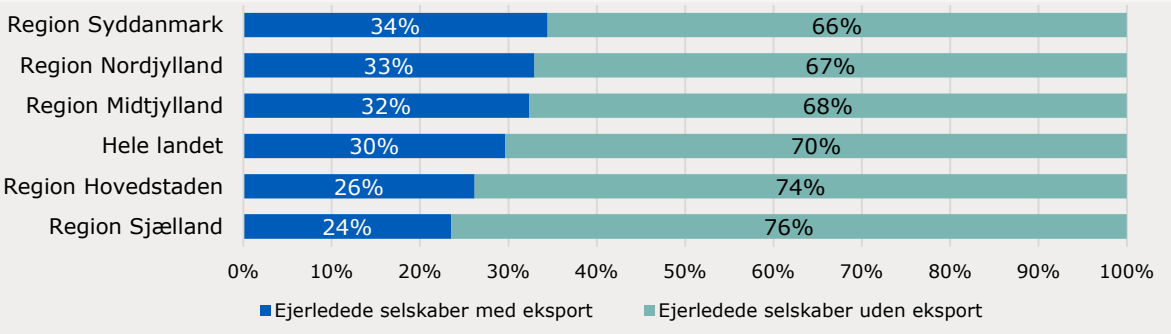
Figur 4.4 viser, at 41 pct. af de ejerledede selskaber i Region Midtjylland havde en bestyrelse i 2022, hvilket er det højeste niveau blandt de fem regioner.

Oversigt - ejerledede selskaber i Region Midtjylland, 2022

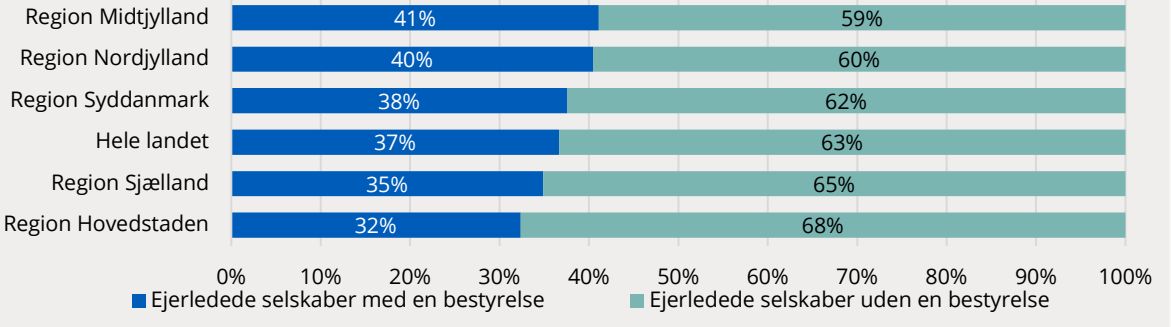


	Antal	Andel
Ejerledede selskaber i alt:	30.858	100%
<i>Heraf selskaber med:</i>		
Ingen årsværk	11.340	37%
Under 5 årsværk	14.909	48%
5-10 årsværk	2.611	8%
11-50 årsværk	1.814	6%
51-250 årsværk	175	1%
250+ årsværk	9	0%
Mindst fem årsværk	4.609	15%

Figur 4.3. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og eksport, 2022



Figur 4.4. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og en bestyrelse, 2022



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Figur 4.3 og 4.4 omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk.

Ejernes alder i ejerledede selskaber



Erhvervshus
MIDTJYLLAND



33 pct. af ejerlederne i Region Midtjylland er 55 år eller ældre

Et godt forberedt og velgennemført ejer- og generationsskifte tager ofte mange år. Samtidig er et succesfuldt ejerskifte afgørende for mange ejerledede virksomheders fortsatte udvikling og for bevaring af jobs.

Derfor er det interessant at se nærmere på, hvor mange ejerledede selskaber med en betydelig aktivitet (her defineret som selskaber med mindst fem årsværk), der er ejet af personer over en vis alder.

Figur 4.5 sammenligner på tværs af danske regioner andelen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er 55+ år.

Det fremgår, at 33 pct. af selskaberne i Region Midtjylland har en ejerleder over denne alder. Det svarer til landsgennemsnittet.



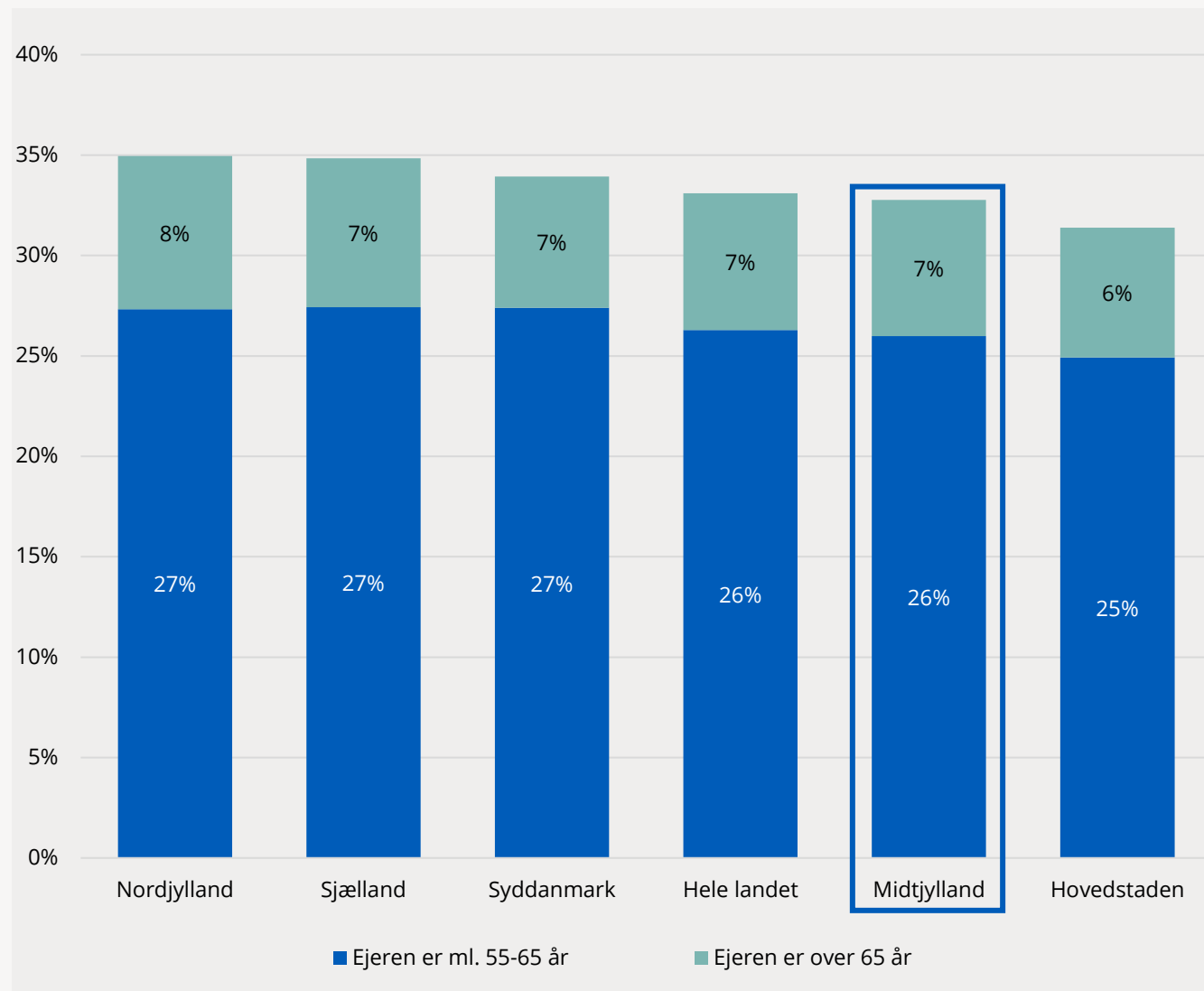
Denne side og den følgende side giver en karakteristik af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som inden for en overskuelig fremtid formodes at skulle gennemføre et ejerskifte.

Selskaber, der potentielt står over for et ejerskifte, er opgjort på baggrund af ejerlederens alder i 2022. Konkret er de ejerledede selskaber inddelt i tre grupper:

- Nært forestående ejerskifte – ejerlederen er over 65 år
- Ejerskifte på længere sigt – ejerlederen er ml. 55-65 år
- Øvrige ejerledede selskaber – ejerlederen er under 55 år

Hvis selskabet har to ejerledere (dvs. at begge ejer 50 pct.), anvendes alderen for den yngste ejerleder.

Figur 4.5. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, hvor ejerlederen er 55 år eller ældre



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Enkeltmandsvirksomheder er udeladt, da det ikke er muligt at opgøre ejernes alder for denne virksomhedstype.

Mange selskaber inden for bygge og anlæg og industri står over ejerskifte

Region Midtjylland havde ved udgangen af 2022 i alt 4.609 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk. Af disse havde 1.543 en ejerleder på mindst 55 år, mens 319 havde en ejerleder på mindst 65 år. Det fremgår af tabel 4.1, der også viser størrelsesfordelingen af de selskaber, der står over ejerskifte på kort eller længere sigt.

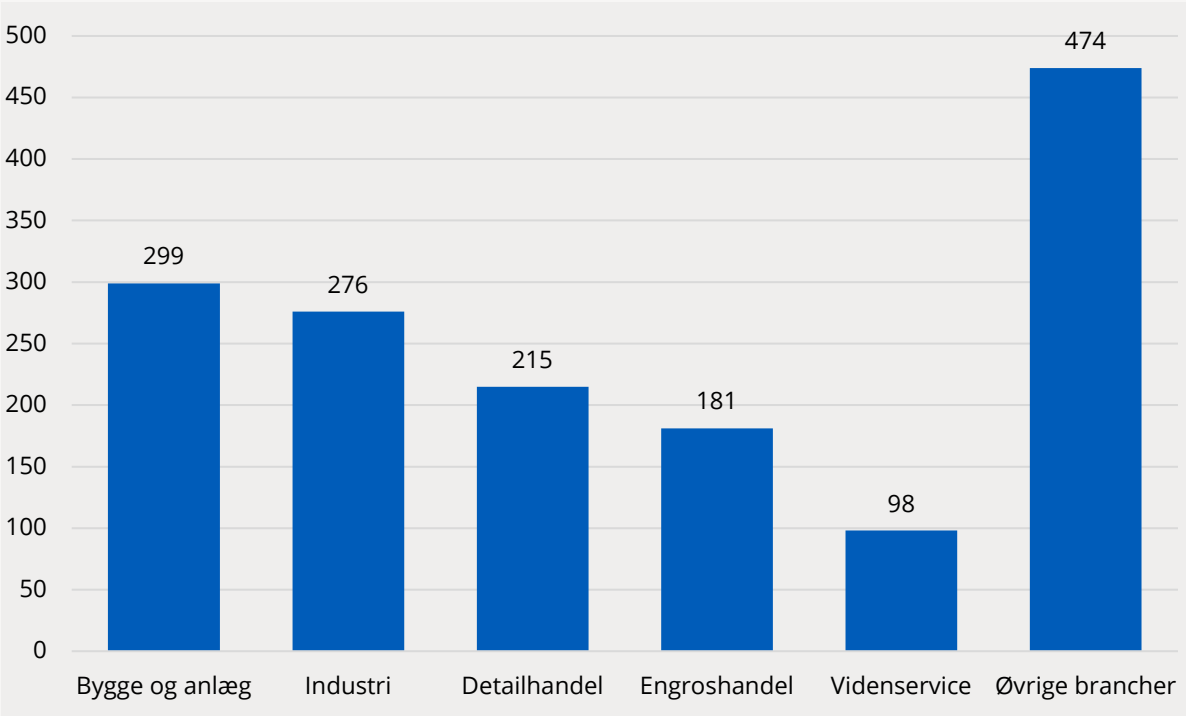
Figur 4.6 viser endvidere branchefordelingen blandt gruppen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er mindst 55 år, og som beskæftiger mindst fem årsværk. Det fremgår, at bygge & anlæg samt industri er de brancher, hvor flest virksomheder står over ejerskifte – efterfulgt af detailhandel.

Tabel 4.1. Antal ejerledede selskaber i Region Midtjylland med mindst fem årsværk, der står overfor ejerskifte, opdelt på størrelse og ejerlederens alder, 2022

	Nært forestående ejerskifte (over 65 år)	Ejerskifte på længere sigte (55-65 år)	I alt
5-10 årsværk	187	656	843
11-50 årsværk	121	510	631
51-250 årsværk	11	58	69
I alt	319	1.224	1.543

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 4.6. Branchefordeling af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, der står over for ejerskifte i Region Midtjylland (ejerlederen er over 55 år)



Diversitet i ejerledede selskaber

49 pct. af de ejerledede selskaber i Region Midtjylland har ansat udenlandsk arbejdskraft

Et af pejlemærkerne for diversitet er medarbejdernes etnicitet og nationalitet. I tabel 4.2 er de ejerledede selskaber i kommunen fordelt efter, om de kun har ansat danskere, eller om de har ansat personer fra henholdsvis andre EU-lande og ikke EU-lande. Det fremgår, at 49 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk har ansat udenlandsk arbejdskraft. Endvidere har 33 pct. af selskaberne ansat medarbejdere, der kommer fra ikke EU-lande. Der er på dette punkt kun meget små forskelle i forhold til de øvrige regioner samlet set.

Figur 4.7 viser, at der siden 2017 i Region Midtjylland især har været vækst i antallet af ejerledede selskaber, der både beskæftiger arbejdskraft fra andre EU-lande og ikke EU-lande. Det samme billede gør sig gældende i de øvrige regioner.

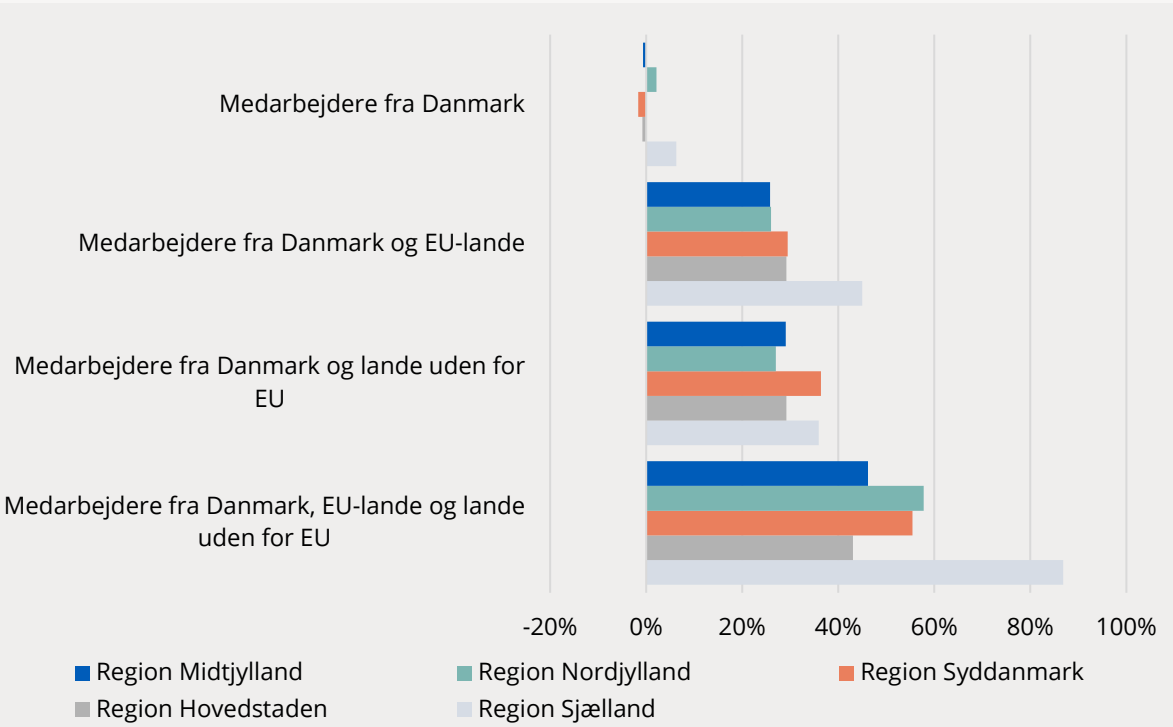
Det generelle billede er, at danske selskaber på dette område er blevet mere diverse, idet antallet af virksomheder med kun danske medarbejdere ikke er vokset.

Tabel 4.2. Ejerledede selskaber i Region Midtjylland fordelt efter, om de har ansat medarbejdere med udenlandsk statsborgerskab, 2022

	2022	Andel 2022	Andel 2022 Øvrige regioner
Kun danske medarbejdere	2.332	51%	49%
Medarbejdere fra Danmark og EU	768	17%	15%
Medarbejdere fra Danmark og uden for EU	695	15%	16%
Medarbejdere fra Danmark, EU og uden for EU	814	18%	19%
I alt	4.609	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab.

Figur 4.7. Udvikling i antal ejerledede selskaber 2017-22 opdelt efter medarbejdernes nationalitet, 2017-22

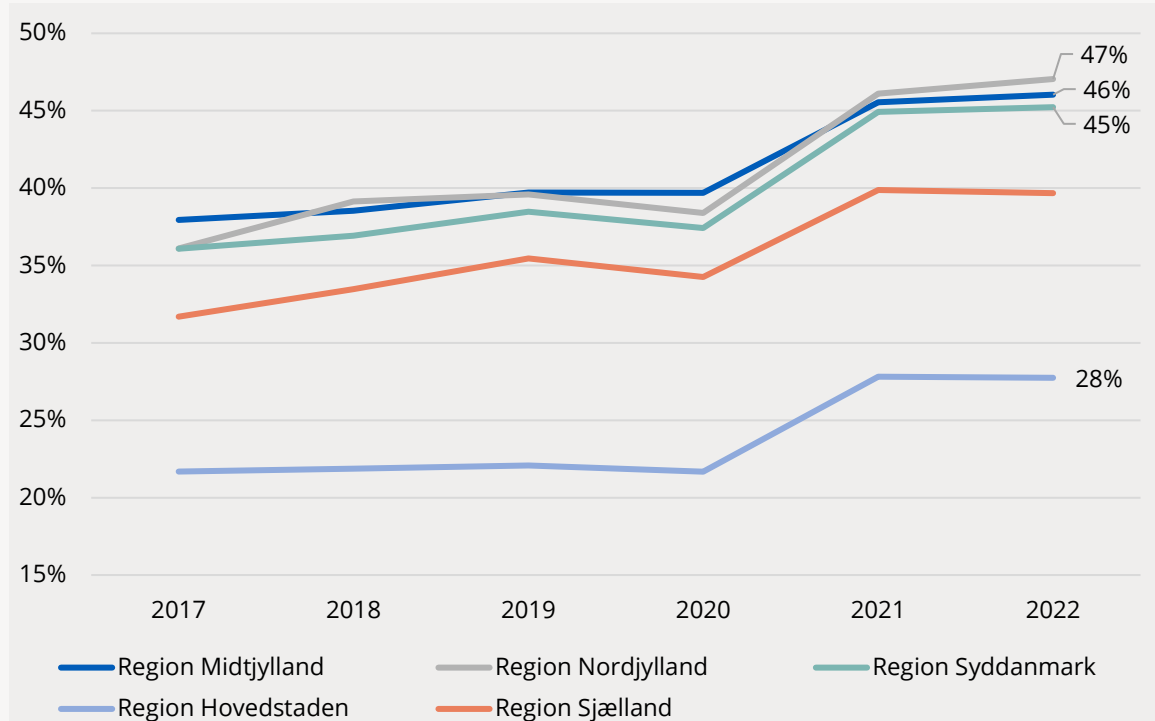


Stigning i brugen af medarbejdere i støttet beskæftigelse

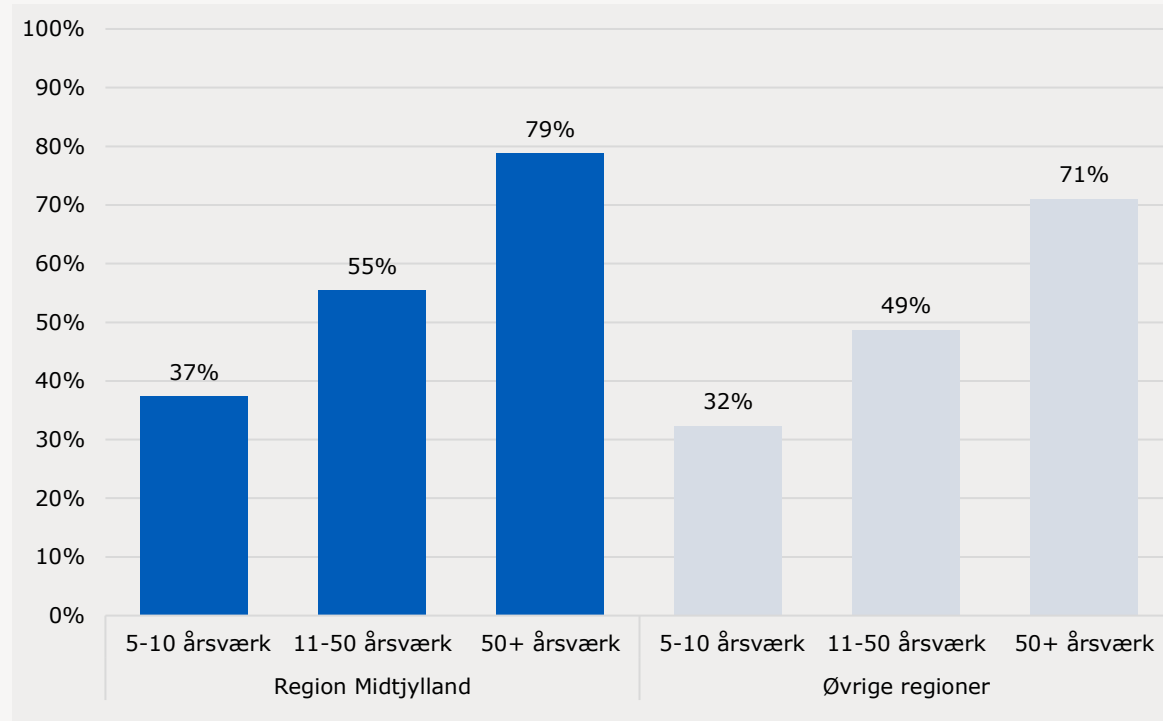
Et andet vigtigt område, når det kommer til diversitet og åbenhed, er brugen af arbejdskraft på kanten af arbejdsmarkedet. Virksomheder kan her markere sig på at tage et samfundsmæssigt medansvar, samtidig med at social ansvarlighed i stigende grad kommer i fokus som en konkurrenceparameter. Figur 4.8 viser udviklingen i andelen af ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse. Det vil sige personer, der ansættes med tilskud fra det offentlige (fx løntilskud, fleksjob, etc.). Figuren viser, at Region Midtjylland sammen med Region Nordjylland ligger højest på denne indikator – og betydeligt over niveauet i Region Hovedstaden. Figuren viser også, at det er blevet mere udbredt for selskaberne – både i de midtjyske kommuner og på landsplan – at have medarbejdere i støttet beskæftigelse. I Region Midtjylland er andelen vokset fra 38 pct. til 46 pct. i perioden 2017-22.

Herudover sammenligner figur 4.9 andelen af virksomheder med medarbejdere i støttet beskæftigelse for forskellige størrelsesgrupper. Det fremgår, at midtjyske virksomheder i alle størrelsesgrupper har en høj andel virksomheder, der gør brug af medarbejdere i støttet beskæftigelse, når der sammenlignes med resten af landet.

Figur 4.8. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse, 2017-22



Figur 4.9. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse 2022, opdelt på størrelse



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

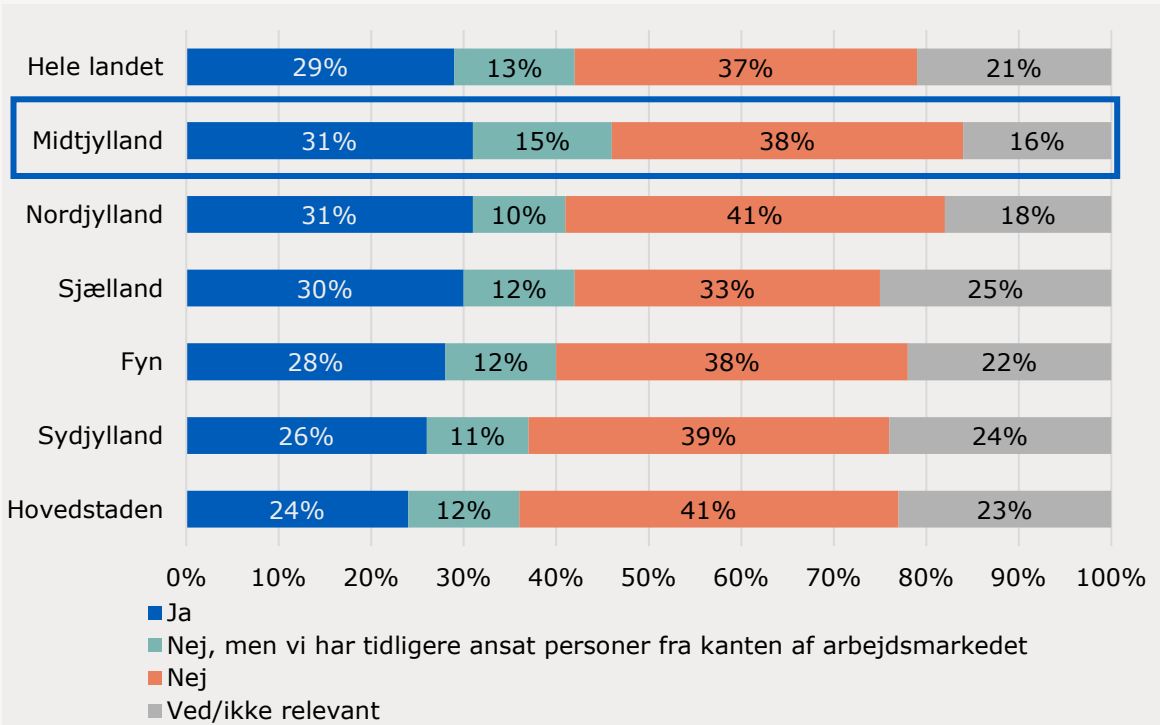
Knap halvdelen af de midtjyske SMV'er har ansat personer på kanten af arbejdsmarkedet

I en nylig undersøgelse gennemført af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse blev SMV'er over hele landet bedt om at angive, hvorvidt de har ansat personer på kanten af arbejdsmarkedet. Her er tale om borgere, der har udfordringer af soial, fysisk eller psykisk karakter. Resultaterne er vist i figur 4.10. Også denne analyse peger i retning af, at knap halvdelen af de midtjyske virksomheder har erfaring med at ansætte personer på kanten af arbejdsmarkedet, hvilket er det højeste niveau blandt erhvervsområderne.

Der er samtidig mange af de midtjyske virksomheder, der mener, at ansættelsen af personer på kanten af arbejdsmarkedet er til gavn for virksomheden. Det fremgår af figuren til venstre. Kun 8 pct. af de midtjyske virksomheder vurderer ikke, at ansættelse af udsatte borgere kan gavne virksomheden.

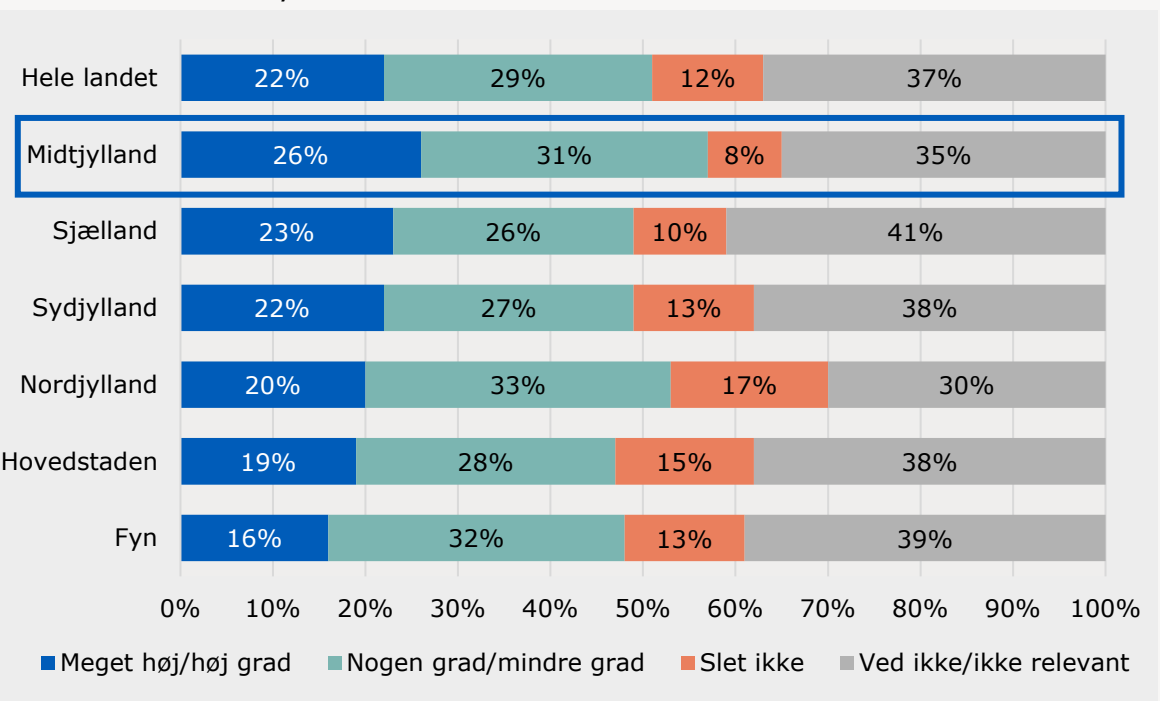
Den høje andel, der svarer ved ikke/ikke relevant, skal ses i lyset af, at undersøgelsen omfatter virksomheder med helt ned til en ansat.

Figur 4.10. Andel virksomheder, der har ansat én eller flere personer på kanten af arbejdsmarkedet, opdelt på erhvervshusområder, 2023



Kilde: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel, efteråret 2023
Note: N=3.097. Omfatter virksomheder med 1-249 ansatte.

Figur 4.11. Andel virksomheder, der er enig eller uenig i udsagnet "Det kan gavne vores virksomhed at ansætte personer på kanten af arbejdsmarkedet", opdelt på erhvervshusområder, 2023



Kilde: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel, efteråret 2023
Note: N=3.097. Omfatter virksomheder med 1-249 ansatte.

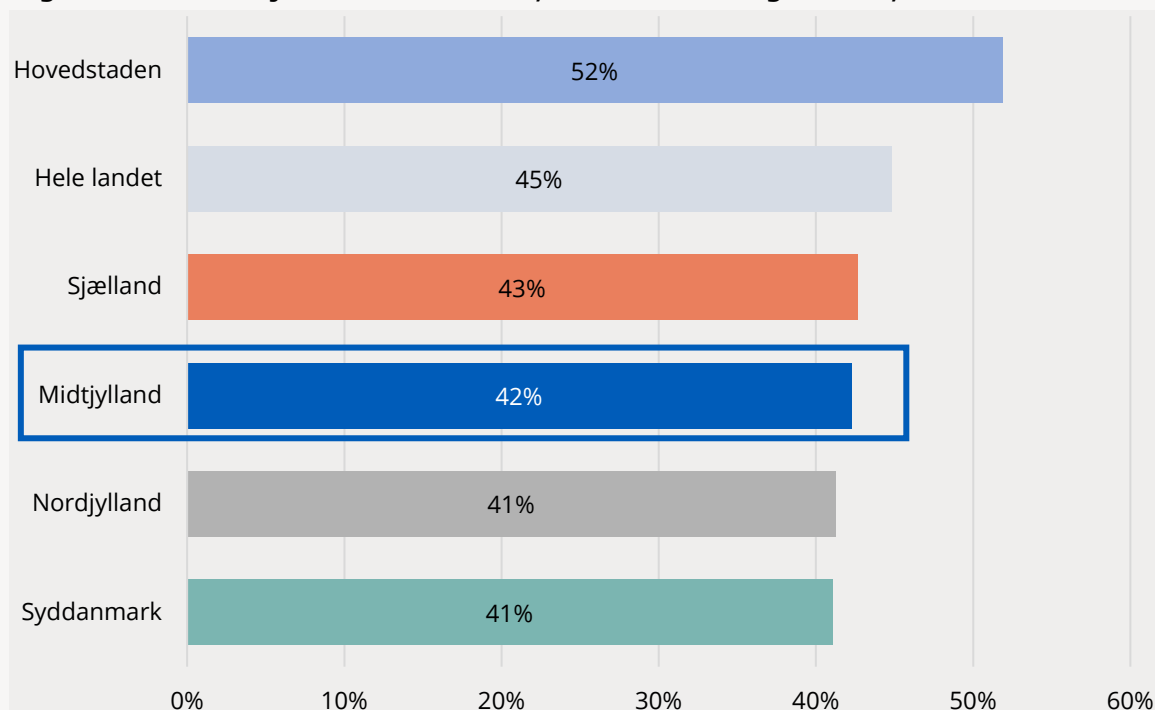
Få kvindelige ledere i ejerledede selskaber

Endelig er kønsdiversitet et forhold, der har fået stigende opmærksomhed i de senere år. Både i relation til at sikre mangfoldighed på kompetencer og som et forhold, der vægter, når fx store virksomheder og slutkunder vurderer ESG-forhold gennem værdikæden.

Figur 4.12 viser hvor stor en andel af ejerledede selskaber med mindst to ledere, der havde kvinder i ledelsen i 2022. Endvidere viser figur 4.13 udviklingen i kvinders andel af samtlige lederstillinger i de ejerledede selskaber i de fem regioner.

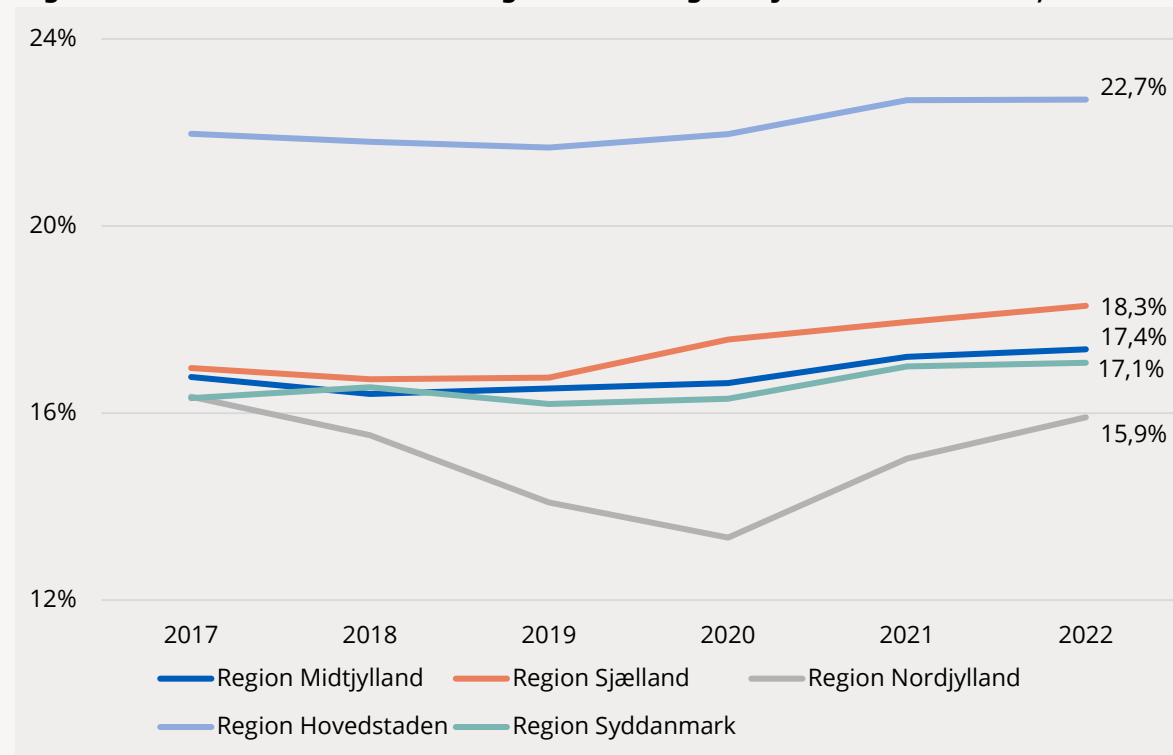
Det fremgår, at kun 42 pct. af de ejerledede selskaber i Region Midtjylland (med mindst to ledere) havde kvindelige ledere, og at kun ca. en ud seks ledere var kvinder i 2022. På begge områder ligger Region Midtjylland betydeligt efter Region Hovedstaden, men en anelse over de to øvrige vstdanske regioner.

Figur 4.12. Andel ejerledede selskaber, der har kvindelige ledere, 2022



Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst to personer i ledelsen.

Figur 4.13. Kvinders andel af samtlige lederstillinger i ejerledede selskaber, 2017-22



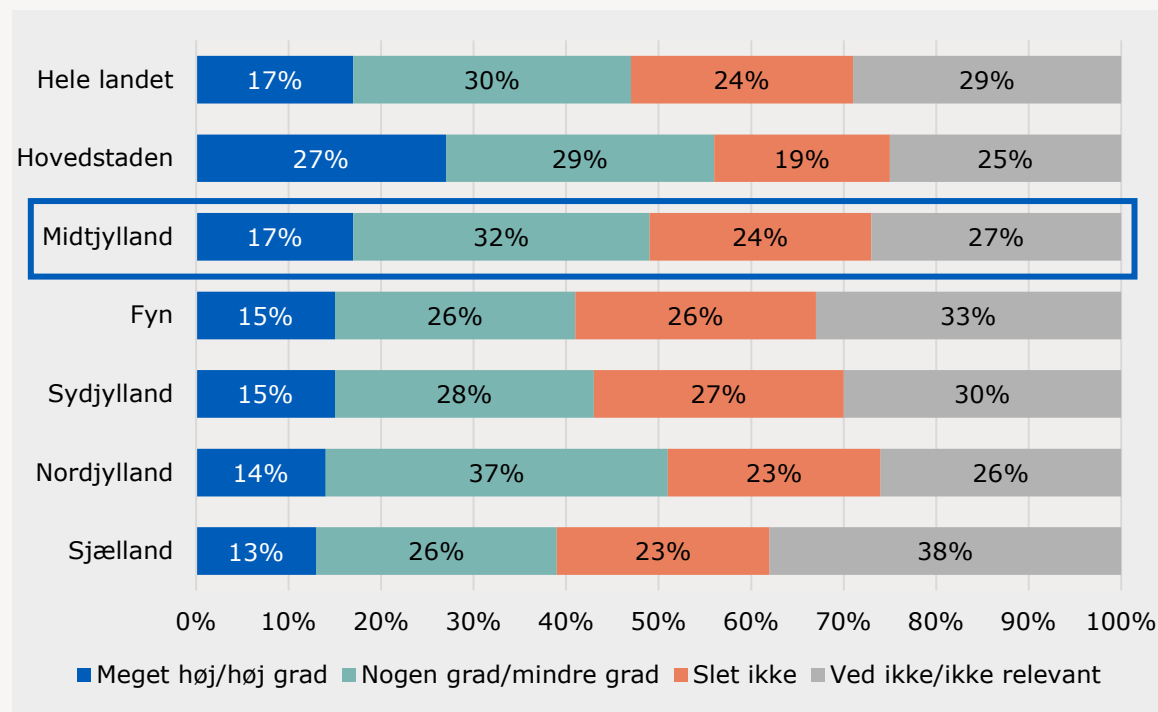
Halvdelen af de midtjyske virksomheder anser kønsdiversitet som vigtigt

I Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses SMV-undersøgelse blev virksomhederne også bedt om at vurdere, hvorvidt de anser det som vigtigt, at forskellige køn er repræsenteret blandt medarbejdere og i ledelsen. Resultaterne er vist i de to figurer neden for.

Næsten halvdelen af de midtjyske virksomheder vurderer, at det i høj eller nogen grad er vigtigt med kønsmangfoldighed blandt medarbejdere. Det er nogenlunde samme niveau som på landsplan. Det er en lidt lavere andel af virksomheder, der vurderer, at mangfoldighed i køn er vigtigt ift. ledelsen, som det fremgår af figur 4.15. Her angiver 13 pct. af SMV'erne i Midtjylland, at det i høj eller meget høj grad er vigtigt at sikre kønsmangfoldighed i ledelsen, hvilket er nogenlunde på niveau med landsgennemsnittet.

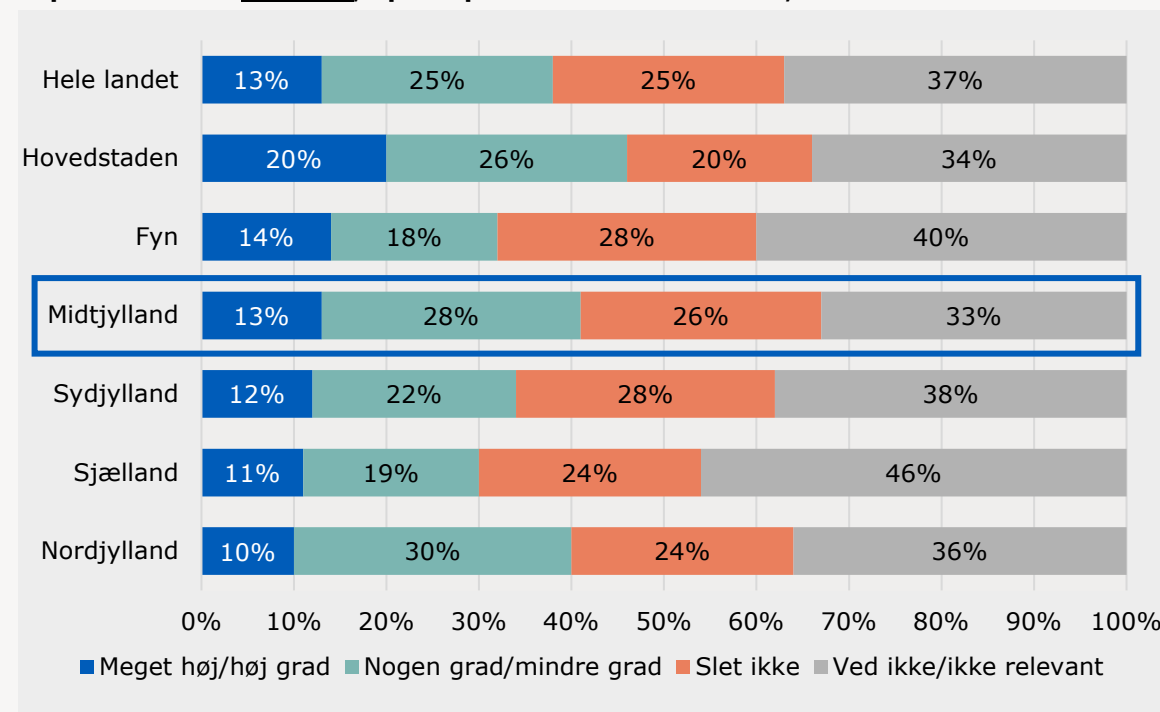
Det skal bemærkes, at også meget små virksomheder med ned til 1 ansat indgår i undersøgelsen. Det høje antal, der svarer ved ikke/ikke relevant, skal ses i dette lys.

Figur 4.14. Andel virksomheder, der angiver det som vigtigt, at forskellige køn er repræsenteret blandt medarbejdere, opdelt på erhvervshusområder, 2023



Kilde: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel, efteråret 2023
Note: N=3.097. Omfatter virksomheder med 1-249 ansatte.

Figur 4.15. Andel virksomheder, der angiver det som vigtigt, at forskellige køn er repræsenteret i ledelsen, opdelt på erhvervshusområder, 2023



Kilde: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel, efteråret 2023
Note: N=3.097. Omfatter virksomheder med 1-249 ansatte.



Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Temaafsnit om forskning, innovation og teknologi

Temaafsnittet tegner et billede af regionale forskelle inden for forskning, innovation og teknologi.

Udgangspunktet er, at investeringer i viden og teknologi spiller en stor rolle for erhvervslivets vækstmuligheder og konkurrencekraft. Derfor er det vigtigt, at Region Midtjylland mindst følger med udviklingen i de øvrige regioner på dette område.

De første sider giver et overblik over Region Midtjyllands forskningsaktive virksomheder med hensyn til omfanget af forsknings- og udviklingsudgifter, antal ansatte forskere, mv.

Dernæst sætter afsnittet fokus på de innovationsaktive virksomheder i Region Midtjylland samt deres samarbejdsrelationer. Til sidst ses på virksomhedernes arbejde med digitalisering og automatisering.

Stigende forsknings- og udviklingsaktiviteter blandt midtjyske virksomheder

Figuren til højre giver et overblik over erhvervslivets forsknings- og udviklingsaktiviteter i landets fem regioner. Det fremgår, at virksomheder i Region Hovedstaden i 2022 havde de største udgifter til forskning og udvikling. Erhvervslivet havde samlet udgifter for 28,2 mia. kr.

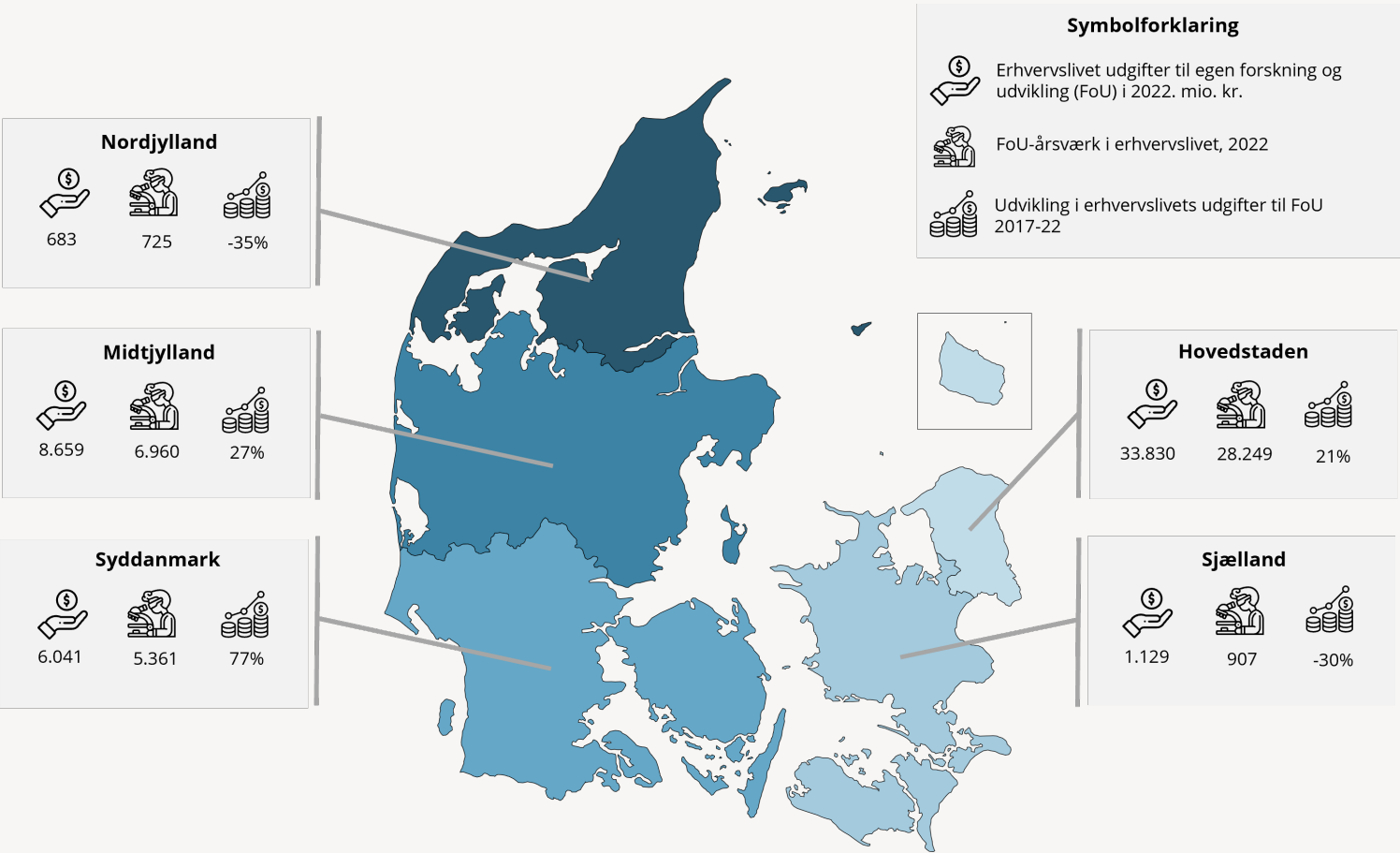
Det meget høje niveau af forsknings- og udviklingsaktiviteter i Region Hovedstaden skal ses i lyset af de mange life science virksomheder, som har hovedsæde i regionen. Det er en branche, som er meget videnstung og har et stort fokus på kontinuerlig videreudvikling af produkter.

Dernæst følger Region Midtjylland, hvor virksomhederne afholdt forsknings- og udviklingsaktiviteter for ca. 8,6 mia. kr., svarende til 17 pct. af dansk erhvervslivs samlede forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Fra 2017-22 har de midtjyske virksomheder øget deres aktiviteter til forskning og udvikling med 27 pct. Kun Region Syddanmark har oplevet en større stigning i erhvervslivets forsknings- og udviklingsaktiviteter i perioden.

Det fremgår også, at virksomheder i Region Midtjylland i 2022 beskæftigede 7.000 forskere (omregnet til fuld tid). Igen er Region Midtjylland kun overgået af Region Hovedstaden, hvor virksomhederne beskæftigede mere end 28.000 fuldtidsårsværk.

Figur 5.1. Erhvervslivets forsknings- og udviklingsaktiviteter 2022



Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Midtjyske virksomheder har stort fokus på det grønne område i forskningen

Region Midtjylland er førende, når det kommer til forskning og udvikling inden for det grønne område. Grønne forsknings- og udviklingsaktiviteter er forstået som nye løsninger, teknologier og grundlæggende viden, der bidrager til den grønne omstilling af samfundet. På landsplan er knap 20 pct. af virksomhedernes forsknings- og udviklingsaktiviteter målrettet det grønne område. I Region Midtjylland ligger lidt over halvdelen af virksomhedernes forsknings- og udviklingsaktiviteter, svarende til 4,5 mia. kr., inden for det grønne område. Det illustrerer bl.a., at grøn energi og miljøteknologi er en stærk erhvervsspecialisering i Region Midtjylland, som vist på side 13.

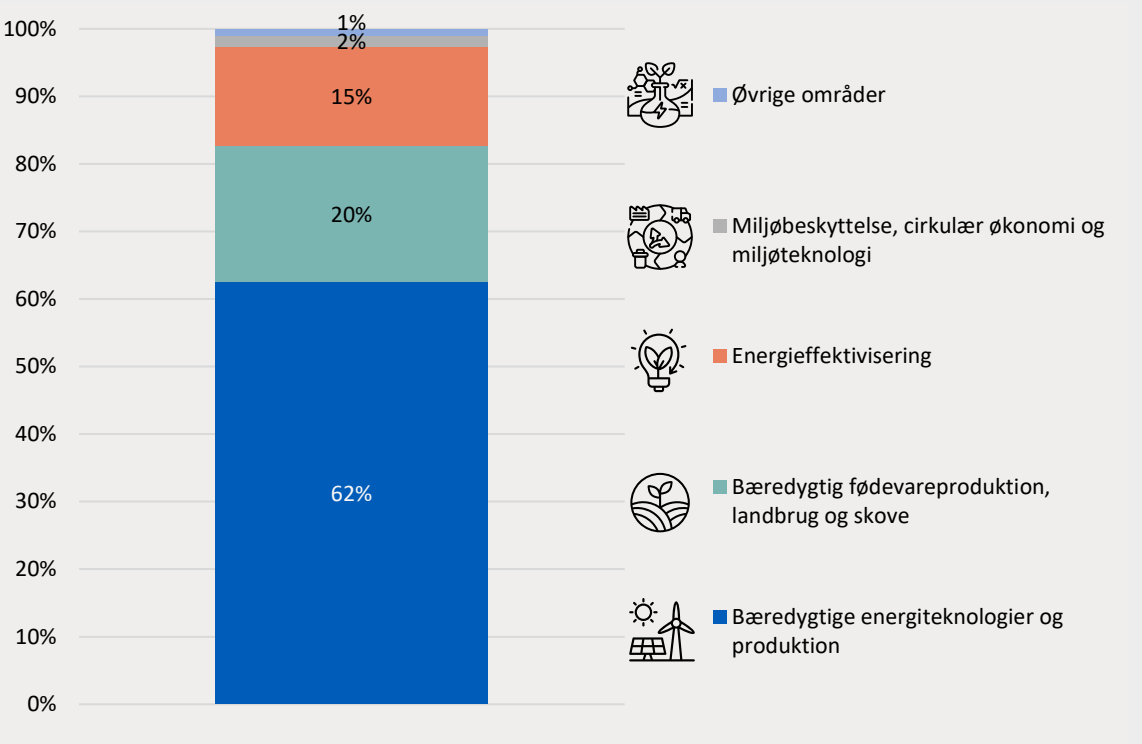
Mange forskningsaktive virksomheder i Region Midtjylland arbejder med bæredygtige energiteknologier og produktion, som det fremgår af figuren til højre. Lidt over 60 pct. af aktiviteterne inden for det grønne område har fokus på energiteknologier. En femtedel af de grønne forsknings- og udviklingsaktiviteter er målrettet fødevareproduktion og landbrug, hvilket skal ses i sammenhæng med regionens stærke specialisering inden for fødevarer.

Tabel 5.1. Forsknings- og udviklingsaktiviteter inden for det grønne område, 2022

	Forskning- og udviklingsudgifter på det grønne område	Andel af samlede forsknings- og udviklingsudgifter
Region Midtjylland	4,5 mia. kr.	52%
Region Hovedstaden	2,8 mia. kr.	8%
Region Syddanmark	1,9 mia. kr.	32%
Region Nordjylland	0,2 mia. kr.	26%
Region Sjælland	0,2 mia. kr.	21%
Hele landet	9,6 mia. kr.	19%

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Danmarks Statistik Forskning og udviklingsaktiviteter i erhvervslivet.

Figur 5.2 Grønne forsknings- og udviklingsaktiviteter, Region Midtjylland, 2022



Lidt over 40 pct. af virksomhederne i Region Midtjylland er innovative

Tabellen til venstre angiver hvor stor en andel af virksomhederne i de fem regioner, der har introduceret nye produkter eller processer i perioden 2020-2022. I Region Midtjylland er 44 pct. af virksomhederne innovative. Det svarer nogenlunde til niveauet for landet som hele. I Region Hovedstaden og Region Sjælland er hver anden virksomheder innovativ. Det fremgår også, at Region Midtjylland har den næsthøjeste andel af virksomheder, der arbejder med produktinnovation.

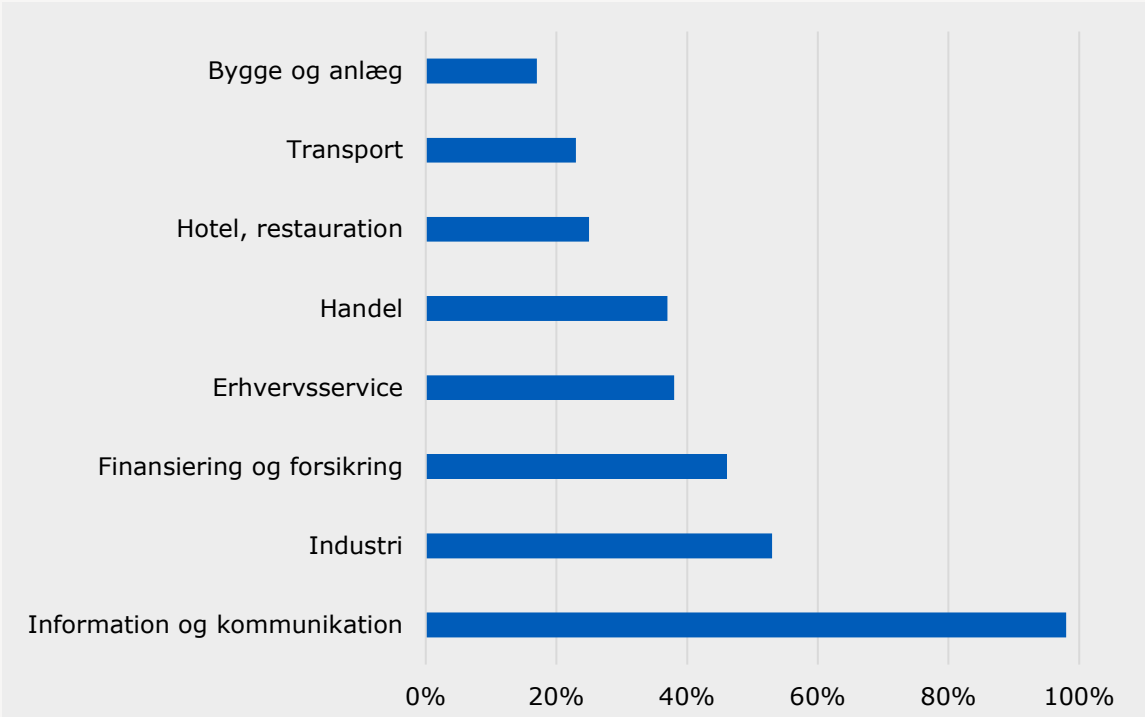
Figuren til højre viser hvor stor en andel af de midtjyske virksomheder inden for en række sektorer, der har introduceret nye produkter eller processer. Det fremgår, at næsten alle virksomheder inden for information og kommunikation (IKT) har introduceret en innovation på markedet. Herefter følger industrien, hvor ca. hver anden virksomhed er innovativ. Den laveste andel af innovative virksomheder findes inden for bygge og anlæg, hvor under 20 pct. har introduceret nye produkter eller processer.

Tabel 5.2. Andel innovative virksomheder, 2020-22

	Innovative I alt	Produkt innovation	Proces innovation
Region Midtjylland	44%	25%	41%
Region Nordjylland	38%	12%	36%
Region Syddanmark	41%	20%	39%
Region Hovedstaden	50%	31%	42%
Region Sjælland	50%	19%	49%
Hele landet	46%	24%	41%

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Figur 5.3 Andel innovative virksomheder opdelt på sektorer, Region Midtjylland, 2020-22

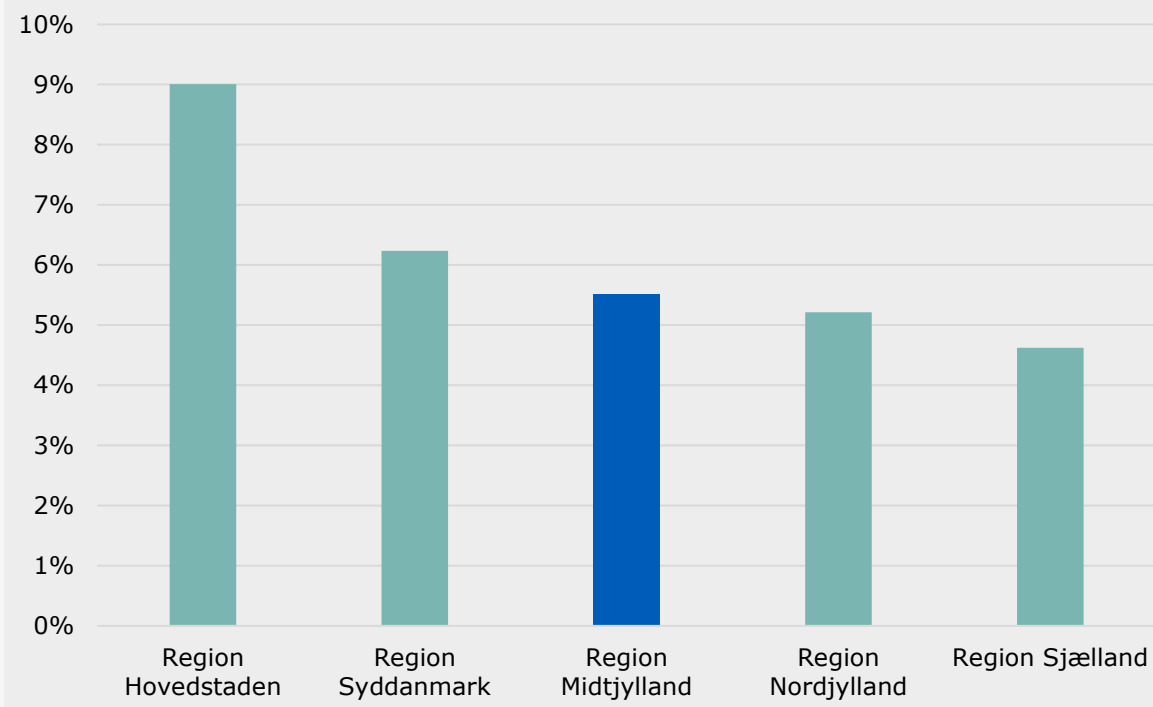


Få innovative virksomheder samarbejder med eksterne aktører om innovation

Virksomhederne kan gennemføre innovation enten internt gennem egne forsknings- og udviklingsaktiviteter eller ved at samarbejde med andre virksomheder eller videninstitutioner. Figuren neden for viser hvor stor en andel af de innovative virksomheder, der samarbejder med eksterne om innovation.

Generelt set er det relativt få virksomheder, der samarbejder om innovationsaktiviteter. I Region Midtjylland er det blot lidt over 5 pct. af virksomhederne, der har indgået i et samarbejde. Det højeste niveau findes i Region Hovedstaden, hvor lidt over 9 pct. har indgået i et innovationssamarbejde.

Figur 5.4. Andel af innovationsaktive virksomheder, der har haft samarbejde med eksterne om innovation, gennemsnit 2020-22



Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen omfatter alle typer af eksterne samarbejder, fx andre virksomheder, universiteter, kunder, etc.

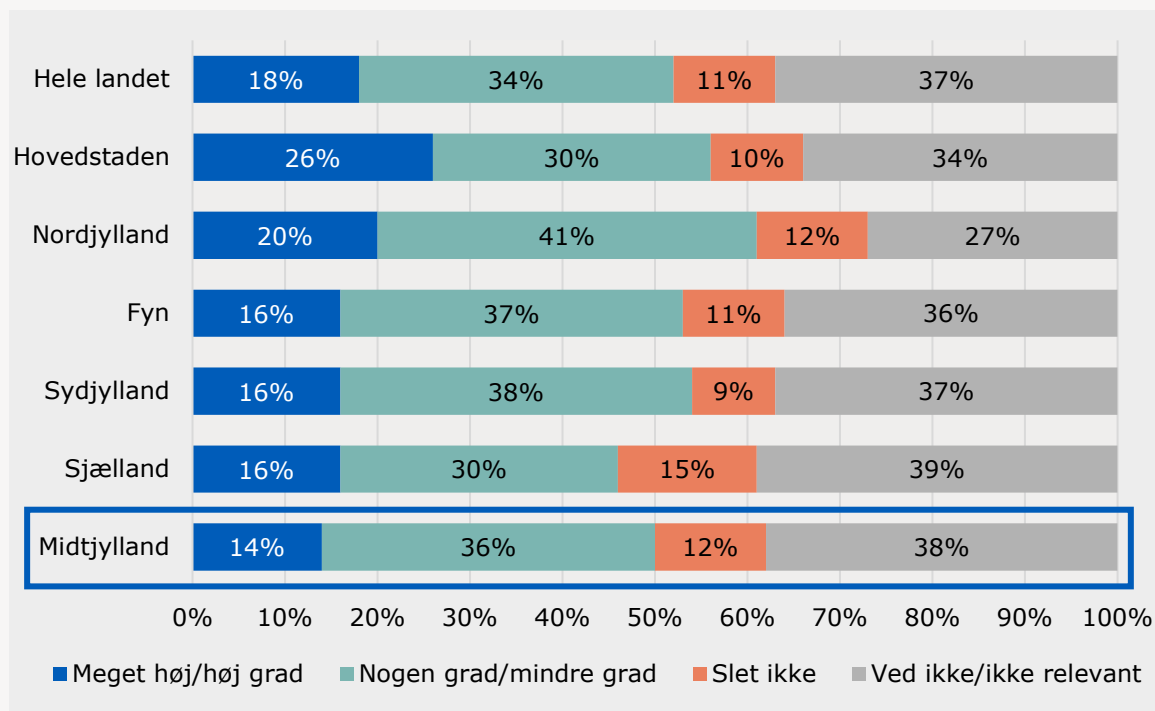


Behov for fortsat fokus på digitalisering og automatisering i erhvervsfremmeindsatsen i Midtjylland

Den digitale transformation og automatisering er vigtige ingredienser til både effektiviseringer og forretningsudvikling i erhvervslivet. Som det fremgår af figuren til venstre, ligger andelen af midtjyske SMV'er, der i høj grad arbejder med digitalisering og automatisering, lidt under landsgennemsnittet. Den højeste andel findes i Region Hovedstaden, hvor hver fjerde SMV i høj/meget høj grad har fokus på området.

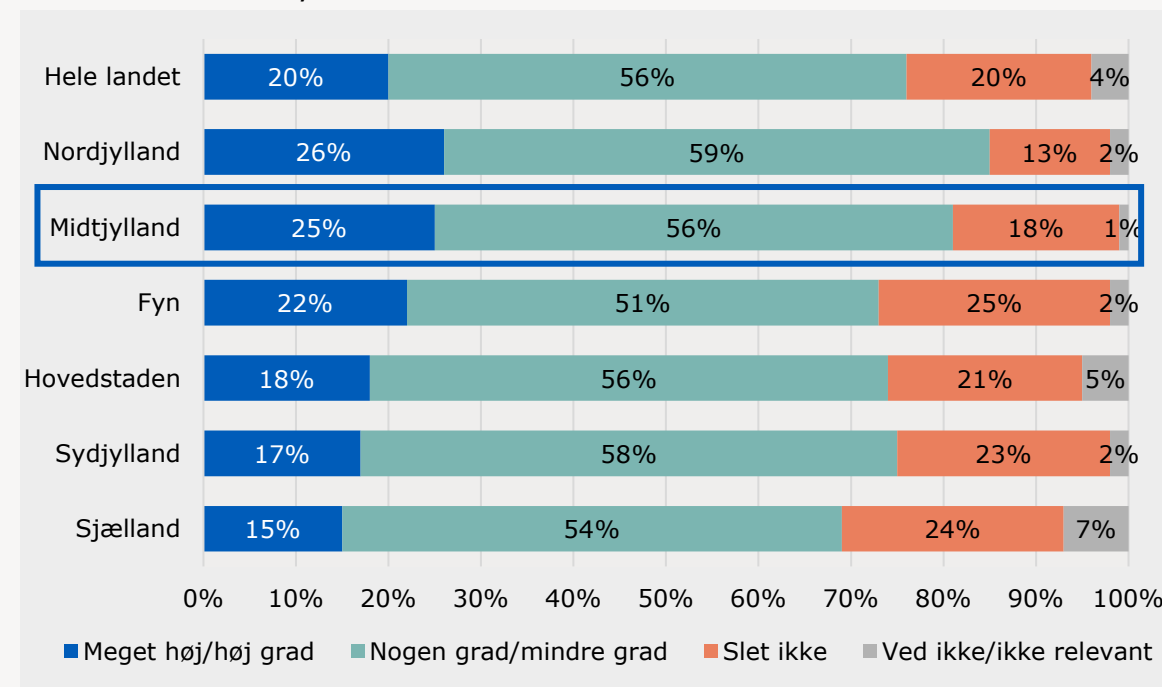
Figuren til højre viser hvor stor en del af de virksomheder, der arbejder med digitalisering og automatisering, som forventer at have behov for hjælp eller rådgivning til at arbejde med området. Lidt over 80 pct. af de midtjyske virksomheder forventer et behov for rådgivning eller hjælp inden for området. Det afspejler, at mange SMV'er fortsat har brug for sparring, rådgivning og samarbejde for at drage optimal nytte af teknologiske muligheder inden for kunstig intelligens, automatisering, mv.

Figur 5.5. Andel virksomheder, der arbejder med digitalisering og automatisering, opdelt på erhvervsområder, 2023



Kilde: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel, efteråret 2023
Note: N=3.450. Omfatter virksomheder med 1-249 ansatte.

Figur 5.6. Andel virksomheder, der forventer at have behov for hjælp eller rådgivning til at arbejde med digitalisering og automatisering, opdelt på erhvervshusområder, 2023



Kilde: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel, efteråret 2023
Note: N=1.924. Omfatter virksomheder med 1-249 ansatte.



Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivelse fra Erhvervshus Midtjylland, september 2024.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.